

ΑΔΑΛΣΚΙΠΟΥΛΑΓ
ΚΟΠΑΥΟΓΣ
2019-2040

Unnið af Umhverfissviði Kópavogsbæjar

Frekari upplýsingar um starfsfólk, samstarfsaðila og ráðgjafa er að finna í 8. kafla, bls. 190

Prófarkalestur: Skafti Þ. Halldórsson

Útlit og umbrot: Helgi Hilmarsson

Prentun: Litlaprent

Útgefandi: Kópavogsbær

Ljósmyndir:

Anton Brink (A.B.), Birgitta Ósk Örvardóttir (B.Ó.Ö.), Björg Steinunn Gunnarsdóttir (B.S.G.), Friðrik Baldursson (F.B.), Hreinn Magnússon (H.M.), Kristjana Hildur Kristjánsdóttir (K.H.K.), ONNO ehf., Sigríður Björg Tómasdóttir (S.B.T.), Sigrún María Kristinsdóttir (S.M.K.), Vilhelm Gunnarsson (V.G.) og Myndir Kópavogs.

ISBN 978-9935-25-150-3 (prentuð útgáfa)

ISBN 978-9935-25-151-0 (rafræn útgáfa)

© Kópavogsbær 2022

Allt efni í þessu riti er verndað af ákvæðum höfundalaga en heimilt er að vitna til Aðalskipulagsins og birta tilvísanir í efni þess án sérstaks leyfis útgefanda ef heimildar er getið. Dreifing og notkun á ljósmyndum úr skýrslunni er þó háð sérstöku samþykki útgefanda og ljósmyndara sé slík notkun ekki beintengd tilvísunum í efni Aðalskipulagsins.

Aðalskipulag Kópavogs 2019-2040 var samþykkt í skipulagsráði Kópavogs þann 5. júlí 2021.

Auður D. Kristinsdóttir, skipulagsfulltrúi.

Aðalskipulag Kópavogs 2019-2040, sem auglýst var samkvæmt 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í bæjarstjórn Kópavogs þann 28. september 2021 og afgreitt til Skipulagsstofnunar samkvæmt 2. mgr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Ármann Kr. Ólafsson, bæjarstjóri.

Aðalskipulag þetta var staðfest af Skipulagsstofnun þann 28.12.2021 samkvæmt 3. mgr. 32. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Ásdís Hótel Thordís

UMHVERFISSVIÐ KÓPAVOGS

AÐALSKIPULAG KÓPAVOGS

2019-2040

Lösm., F.B.

9

VIÐAUKI 1 UMHVERFISSKÝRSLA

9	VIÐAUKI 1. UMHVERFISSKÝRSLA	196
9.1	Umhverfismat áætlana	197
9.2	Tengsl við aðrar áætlanir	197
9.2.1	Alþjóðlegir samningar	197
9.3	Aðferðir	198
9.3.1	Umfang og valkostir	198
9.3.2	Þættir sem taldir eru valda áhrifum	198
9.3.3	Umhverfisþættir	198
9.3.4	Umhverfisviðmið	199
9.3.5	Einkenni og vægi áhrifa	199
9.4	Umhverfismat	199
9.5	Byggð	199
9.5.1	Stefna aðalskipulags um byggð	199
9.5.2	Valkostir fyrir íbúðarbyggð	201
9.5.3	Niðurstaða samanburðar	203
9.5.4	Heildarniðurstaða stefnu varðandi byggð	203
9.6	Atvinnulíf	203
9.6.1	Stefna aðalskipulags varðandi atvinnulíf	203
9.6.2	Valkostir fyrir atvinnulíf	205
9.6.3	Heildarniðurstaða stefnu um atvinnulíf	205
9.7	Umhverfi	205
9.7.1	Stefna aðalskipulags varðandi umhverfi	205
9.7.2	Valkostir fyrir umhverfi	209
9.7.3	Niðurstaða samanburðar	209
9.7.4	Heildarniðurstaða stefnu um umhverfi	210
9.8	Grunnkerfi	210
9.8.1	Stefna aðalskipulags um grunnkerfi	210
9.8.2	Valkostir fyrir grunnkerfi	213
9.8.3	Niðurstaða samanburðar	214
9.8.4	Heildarniðurstaða stefnu varðandi grunnkerfi	214
9.9	Samfélag	215
9.9.1	Stefna aðalskipulags um samfélag	215
9.9.2	Valkostir fyrir samfélag	218
9.9.3	Heildarniðurstaða stefnu varðandi samfélag	218
9.10	Heildarniðurstaða og samlegðaráhrif	218
9.11	Vöktun og mælingar	218
9.12	Framkvæmdir sem eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda	219
9.13	Samráð og kynning	219
9.14	Fylgiskjal; Áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga	219
9.14.1	Leiðbeiningar við gerð áhættumats	219

9 VIÐAUKI 1. UMHVERFISSKÝRSLA

UMHVERFISMAT AÐALSKIPULAGS KÓPAVOGS 2019-2040

Umhverfisskýrsla nóvember 2020 – Uppfærð í febrúar 2021 – Tillaga

Umhverfismat áætlana er unnið í samræmi við lög nr. 105/2006. Markmið laganna er að stuðla að sjálfbærri þróun og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum og jafnframt stuðla að því að við áætlanagerð sé tekið tillit til umhverfissjónarmiða. Í samræmi við þau markmið er umhverfismat unnið samhliða endurskoðun aðalskipulagsins og nýttist því sem innlegg í aðalskipulagsgerðina og stuðlar að upplýstri og gegnsærri ákvarðanatöku. Í meðfylgjandi skýrslu er greint frá niðurstöðum matsvinnu sem var liður í vinnu við gerð Aðalskipulags Kópavogs 2019-2040.

Umhverfisskýrsla var unnin af Mannviti í samráði við skipulags- og byggingardeild/skipulagsdeild Umhverfissviðs Kópavogs

Vatnspóstur
við Kársnesstíg.

Ljósmynd: V.G.

9.1 Umhverfismat áætlana

Aðalskipulag Kópavogs 2019-2040 er skipulagsáætlun sem er háð umhverfismati skv. 3. gr. laga nr. 105/2006 um umhverfimat áætlana þar sem áætlunin:

- markar stefnu er varðar leyfisveitingar til framkvæmda sem tilgreindar eru í lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000.
- er undirbúin og samþykkt af stjórnvaldi og unnin skv. lögum.

Tilgangur umhverfismats Aðalskipulags Kópavogs er:

- Að tryggja að tekið sé tillit til umhverfissjónarmiða við endurskoðun aðalskipulagsins í því skyni að stuðla að umhverfisvernd og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum byggðapróunar.
- Að meta umhverfisáhrif mismunandi valkosta um byggðapróun og stuðla þannig að upp-lystri og gegnsærri ákvarðanatöku við mótun aðalskipulagsins.

9.2 Tengsl við aðrar áætlanir

Við gerð umhverfisskýrslu var tekið mið af eftirfarandi áætlunum. Horft var einnig til alþjóðlegra samninga og annarra stefnuskjala stjórnvalda eftir því sem við á.

Áætlunir	Tenging	Samræmi/ósamræmi
Lög nr. 60/2013 um náttúruvernd.	Friðlýst svæði innan Kópavogs og svæði á náttúrminjaskrá. Svæði sem heyra undir sérstaka vernd skv. 61.gr. laganna.	Í aðalskipulagi er tekið mið af náttúruverndarlögum. Svæði sem skilgreind eru sem friðlýst svæði eða eru á náttúruminjaskrá eru skilgreind sem slík eða sem hverfisverndar-svæði. Svæði sem heyra undir sérstaka vernd í upplandi Kópavogs eru skilgreind sem óbyggð svæði og er ekki gert ráð fyrir uppbyggingu þar.
Samgönguáætlun. Tillaga til þingsályktunar um samgönguáætlun fyrir árin 2020-2034.	Vegaframkvæmdir innan sveitarfélagsins sem og framkvæmdir tengdar almenningssamgöngum, hjóla og göngustígum í samræmi við samgöngusáttmálan.	Tillagan er í samræmi við tillögu til þingsályktunar um samgönguáætlun 2020-2034. Samgöngur, sem sérstaklega snerta Kópavogsbæ, eru m.a. Framkvæmdir við Arnarnesveg á milli Rjúpnavegar og Breiðholtsbrautar. Uppbygging Borgarlínu.
Samgöngusáttmáli sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu undirritaður í september 2019.	Samkomulagið tryggir að brýnar samgönguframkvæmdir á stofnvegum, Borgarlínu, hjóla- og göngustígum auk aðgerða á sviði öryggis og flæðis nái fram að ganga á styttri tíma en annars væri mögulegt.	Í tillögunni er gert ráð fyrir rými fyrir Borgarlínu og öðrum framkvæmdum sem getið er í samkomulaginu.
Landsskipulagsstefna 2015-2026.	Markar stefnu á landsvísu um skipulag í dreifbýli, búsetumynstur og dreifingu byggðar, loftslag, landslag og lýðheilsu.	Tillagan tekur mið af landsskipulagsstefnu. Fjallað er sérstaklega um tengsl við stefnuna í greinargerð og eins eru stefnumið sem samræmast landsskipulagsstefnu dregin fram sérstaklega.
Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2015-2040.	Markar stefnu um skipulag á höfuðborgarsvæðinu til ársins 2040. Unnið eftir 6 leiðarljósum.	Tillagan tekur mið af svæðisskipulagi. Fjallað er sérstaklega um tengsl við stefnu svæðisskipulags í viðkomandi köflum í greinargerð. Einnig eru stefnumið sem samræmast svæðisskipulagi dregin fram sérstaklega.

Áætlunir	Tenging	Samræmi/ósamræmi
Aðalskipulagsáætlunir aðliggjandi sveitarfélaga.	Landnotkun sem nær yfir sveitarfélagamörk aðliggjandi sveitarfélaga, bæði í heimalandi sem og upplandi Kópavogs.	Tillagan er í samræmi við skipulagsáætlunir eftirfarandi aðliggjandi sveitarfélaga: Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 (heimaland). Aðalskipulag Garðabæjar 2016-2030 (Heimaland). Aðalskipulag Mosfellsbæjar 2011-2030 (Uppland). Aðalskipulag Sveitarfélagsins Ölfuss 2010-2022 (Uppland).
Deiliskipulagsáætlunir.	Deiliskipulagsáætlunir byggðar á gildandi aðalskipulagi sem og þær sem unnar verða vegna nánari útfærslu skipulagsins.	Deiliskipulag byggir á stefnu aðalskipulags. Ef stefna aðalskipulags kallar á breytingar á núgildandi deiliskipulagsáætlunum verður unnið að því.
Kerfisáætlun Landsnets 2019-2028.	Loftlínur Landsnets staðsettar í upplandi.	Tekið er mið af Kerfisáætlun í aðalskipulagi.
Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum 2018-2030. Aðgerðir íslenskra stjórnvalda til að stuðla að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda. Tillaga um 48 aðgerðir sem eiga að stuðla að minnkun losunar og aukinni kolefnisbindingu.	Höfð til hliðsjónar við gerð aðalskipulags og umhverfismats.	Horft til aðgerðaráætlunar við stefnumörkun aðalskipulags, einkum í umfjöllun um loftslag í kafla um umhverfi.
Hreint loft til framtíðar - áætlun um loftgæði á Íslandi 2018-2029. Áætlunin hefur það að meginmarkmiði „að stuðla að loftgæðum og heilnæmu umhverfi“. Leiðarljósið er að almenningur á Íslandi búi við hreint og heilnæmt andrúmsloft og að komandi kynslóðir megi njóta sömu eða betri loftgæða og þær sem nú byggja landið.	Höfð til hliðsjónar við gerð aðalskipulags og umhverfismats.	Horft til áætlunar um loftgæði við stefnumörkun aðalskipulags, einkum í umfjöllun um loftslag í kafla um umhverfi.

9.2.1 Alþjóðlegir samningar

Markmið og ákvæði eftirfarandi alþjóðlegra samþykta liggja til grundvallar framtíðarsýn og stefnu aðalskipulags Kópavogs.

Alþjóðlegir samningar	Tenging
Alþjóðasamþykkt um fuglavernd. (París 1950).	Allir villtir fuglar skulu verndaðir. Stjórnvöld mega veita undanþágu frá þessari almennu reglu í þágu vísinda og menntunar og hvað varðar vargfugla.

Alþjóðlegir samningar	Tenging
Ramsarsamningur Samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi. (Ramsar 1971).	Ekkert svæði nýtur verndar á grundvelli samningsins innan Kópavogs. En aðalskipulagið tekur mið af samningnum með að raska sem minnst votlendi.
Samningur um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu (Bern 1979).	Gera ber nauðsynlegar ráðstafanir til að viðhalda, eða aðlaga, stofnstærð villtra dýra og plantna, í samræmi við vistfræðilegar, vísindalegar og menningarlegar kröfur.
Samningur um líffræðilega fjölbreytni. (Río 1992).	Stuðla ber að verndun og sjálfbærri notkun líffræðilegrar fjölbreytni.
Parísarsamkomulagið (París 2015).	Aðildarríki skuldbinda sig til að vinna saman að því að halda hnattrænni hlýnun af mannavöldum innan 2°C og ná því marki fyrir árið 2030. Ísland hefur lögfest samstarf við Noreg og Evrópusambandið um 40% heildarsamdrátt ríkjanna í losun gróðurhúsalofttegunda fram til 2030, miðað við losun ársins 1990.
Samningur um verndun menningar- og náttúruarfleifðar heimsins (C 42/1995) http://whc.unesco.org	Skylda aðildarríkis til að skilgreina, vernda, varðveita, kynna og miðla til komandi kynslóða menningar- og náttúruarfleifð sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi og er á yfirráðasvæði þess.

9.3 Aðferðir

Umhverfismatið er unnið af Mannviti í samvinnu við skipulags- og byggingardeild Kópavogs. Stuðst var við leiðbeiningar Skipulagsstofnunar, annars vegar um umhverfismat áætlana og hins vegar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa. Umhverfismatið byggir á fyrirliggjandi upplýsingum um grunnástand umhverfis sem fjallað er um í köflum 2-7 í greinargerð aðalskipulags. Umhverfismatið byggir að hluta á þeirri greiningu sem fram fór við undirbúning aðalskipulags 2012-2024. Kópavogsbær hefur um nokkurt skeið unnið að innleiðingu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun í stefnumörkun í helstu stjórnkerfum sveitarfélagsins. Ákveðið var að sú innleiðing myndi einnig ná til aðalskipulagsvinnunnar enda aðalskipulag eitt af mikilvægustu tólum í stjórnkerfinu hvað varðar möguleikann á innleiðingu sjálfbærni-markmiða. Vegna þessa var unnin mikilvægisgreining fyrir Kópavogsbæ sem lýst er nánar í viðauka 2. Niðurstöður mikilvægisgreiningarinnar eru nýttar við yfirferð og mat á stefnumiðum í hverjum kafla aðalskipulags.

9.3.1 Umfang og valkostir

Í samræmi við efni áætlunar er umfjöllun í umhverfisskýrslu skipt í tvo megin þætti. Þessir þættir eru mótaðir út frá áætlaðri byggðapróun til ársins 2040.

Fjallað er um megin stefnumörkun sem sett er fram í fimm köflum aðalskipulagsáætlunarinnar. Stefnumið eru rýnd út frá mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Metið er í hverjum kafla hvort markmið áætlunar séu í samræmi við mikilvægisgreiningu og gerð tillaga að nýjum stefnumiðum þar sem vantar upp á samræmið. Með þessari rýni er séð til þess að þau málefni sem talin eru mikilvægust fyrir sjálfbæra þróun í Kópavogi verði hluti af aðalskipulaginu og að þeim sé fylgt eftir með reglulegum mælingum. Þess fyrir utan er stefna aðalskipulags einnig borin saman við skilgreinda umhverfisþætti.

Annar megin hluti umhverfismats snýr að samanburði valkosta og mati á helstu umhverfisáhrifum þeirra. Í því mati er litið til viðeigandi umhverfisþátta, eftir því hvers eðlis landnýting er og hver staðsetningin er. Þeir valkostir sem metnir eru sérstaklega eru eftirfarandi:

- Vatnsendaheiði. Uppbygging íbúðarhúsnæðis.
- Vatnsendahvarf. Uppbygging íbúðarhúsnæðis.
- Þétting byggðar með tilvísun í Svæðisskipulag Höfuðborgarsvæðisins 2015-2040.

- Reykjanesbraut á milli Glaðheima og Smáralindar.
- Skógrækt í upplandi.
- Flugvöllur á Sandskeiði.
- Óbyggt svæði í upplandi.

Valkostir sem bornir eru saman í umhverfismati snúa jafnt að uppbyggingu húsnæðis innan Kópavogs og þá einkum fyrirkomulagi þess en einnig að annars konar landnýtingu á ýmsum svæðum. Þétting byggðar hefur verið leiðarstef í stefnu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu á liðnum árum. Slíkt hefur jafnan í för með sér jákvæð umhverfisáhrif m.t.t. minni þarfar á nýtingu einkabilsins sem leiðir af sér minni loftmengun og áhrif sem tengjast umferð. Kópavogsbær hefur einnig boðið upp á húsnæði í jaðri byggðar þar sem meiri áhersla er lögð á umhverfisleg gæði.

Ef stefna aðalskipulagsáætlunar hefur í för með sér framkvæmdir sem eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda samkvæmt lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum verða áhrif þeirra á umhverfið metin á seinni stigum og er slíkt mat á ábyrgð framkvæmdaraðila og þarf að vinna áður en framkvæmdaleyfi verður veitt. Þær framkvæmdir sem eru matsskyldar eru tilgreindar í kafla 9.12 í umhverfisskýrslu þessari.

9.3.2 Þættir sem taldir eru valda áhrifum

Í umhverfismati er lögð áhersla á að greina hvaða þættir í stefnumörkun aðalskipulags geta valdið umtalsverðum umhverfisáhrifum. Meginmarkmiðið er að koma í veg fyrir stefnumörkun sem fyrirséð er að hafa muni í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif. Við framþróun og skipulag hins byggða umhverfis eru áhrif á umhverfið hins vegar óumflýjanleg. Hlutverk umhverfismats er þá að varpa ljósi á möguleg áhrif og ef fyrirséð er að þau geti valdið umtalsverðum áhrifum að leita leiða til að lágmarka áhrif með mótvægisáðgerðum og þar sem þörf krefur að fylgjast með áhrifum með vöktun og mælingum. Eftirfarandi þættir aðalskipulagsins eru helst taldir geta valdið umhverfisáhrifum:

- Stefnumörkun sem getur leitt af sér athafnir og/eða uppbyggingu sem hefur áhrif á umhverfið.
- Breyting á landnotkun þar sem óraskað land er brotið undir nýja landnotkun. Getur átt við ný uppbyggingarsvæði, skógræktarsvæði, útivistarsvæði.
- Uppbygging eða breyting á landnýtingu á þegar byggðum svæðum, s.s þétting byggðar, blöndun byggðar, breyting úr atvinnunotum í íbúðarbyggð eða aðra nýtingu.
- Uppbygging samgöngumannvirkja til að auka aðgengi og umferðarrým. Getur átt við um vegi, stíga, flugvelli og hafnir.

9.3.3 Umhverfisþættir

Með hugtakinu umhverfisþættir er átt við þá þætti umhverfisins sem stefnumið aðalskipulagsins geta hugsanlega haft áhrif á. Við greiningu umhverfisþátta fyrir áætlunina var tekið mið af leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa. Einnig var tekið mið af Aðalskipulagi Kópavogs 2012-2024 og umhverfismati þess. Umhverfisþættir sem stefnumið og samræmi þeirra við aðrar áætlanir og valkostir eru metin gagnvart eru eftirfarandi:

- (I) **Náttúrufar:** Lífriki (gróður og dýr), vatnafar, sjór- og strandlengja, jarðfræði og jarðmyndanir, náttúruminjar.
- (II) **Samfélag:** Félagslegt umhverfi, heilsa, öryggi, menningarmínjar, yfirbragð byggðar.
- (III) **Hagrænir þættir**
- (IV) **Auðlindir:** Landrymi og landslag, verndarsvæði, útivistarsvæði, sorpförgun, orku- og jarðefnanotkun.
- (V) **Andrúmsloft:** Loftgæði, losun gróðurhúsalofttegunda.

Umhverfisþættirnir voru valdir með hliðsjón af þeim breytingaráformum sem skipulagstillagan boðar. Þar sem um stefnumörkun er að ræða í mörgum landnotkunar- og málaflökkum er mismunandi hvaða umhverfisþættir eiga við í hverju tilviki. Fjallað er um viðkomandi þætti í hverjum undirkafla.

9.3.4 Umhverfisviðmið

Með hugtakinu umhverfisviðmið er átt við mælikvarða sem lagður er á hugsanleg umhverfisáhrif stefnu áætlunarinnar til að geta tekið afstöðu til umfangs og vægis áhrifa þeirra. Skýrt verður frá hver stefna bæjaryfirvalda er varðandi þá umhverfisþætti sem talið er að geti orðið fyrir verulegum áhrifum. Einnig verður tekið mið af samráði ásamt þeim athugasemdum og umsögnum sem munu koma fram við samráð og kynningu áætlunar og umhverfisskýrslu.

9.3.5 Einkenni og vægi áhrifa

Einkennum og vægi hugsanlegra umhverfisáhrifa verður lýst í samræmi við hlutverk þessarar áætlunar og hversu nákvæm hún er. Við mat á stefnumiðum áætlunar er metið hvort þau samræmist þeim viðmiðum sem lögð eru til grundvallar með tilliti til hversu nákvæmt umhverfismat áætlana er. Viðmiðin hvað stefnumiðin varðar eru þau sem fram komu í mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna sem lýst er nánar í aðferðafræði í þessari umhverfisskýrslu sem og í viðauka 2. Þar sem það á við er tilgreint samræmi viðeigandi heimsmarkmiða við stefnumið aðalskipulags.

Við umfjöllum um þá kosti sem til greina koma er metið hvort áhrif þeirra framkvæmda sem áætlun leiðir af sér verði jákvæð, neikvæð, óveruleg eða hvort óvissa ríkir um hugsanleg áhrif og/eða hvort þau séu háð nánari útfærslu framkvæmda í mati á umhverfisáhrifum og/eða í deiliskipulagi og gerð grein fyrir tíðni og varanleika áhrifanna, samlegð og sammögnun áhrifa. Einnig verður stuðst við þau hugtök sem skilgreind eru í leiðbeiningum Skipulagsstofnunnar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi.

Vægi áhrifa	Skýring	Vægi áhrifa
Jákvæð	+	Stefna áætlunar hefur jákvæð áhrif á viðkomandi umhverfisþátt.
Óveruleg	0	Stefna áætlunar hefur ekki teljandi áhrif á viðkomandi umhverfisþátt.
Neikvæð	-	Stefna áætlunar hefur neikvæð áhrif á viðkomandi umhverfisþátt.
Óljós áhrif, háð útfærslu	?	Óvissa er um áhrif stefnu áætlunar á viðkomandi umhverfisþátt og/eða áhrif háð því hvernig stefnan verður útfærð nánar í deiliskipulagi og/eða framkvæmdum.

9.4 Umhverfismat

Markmið laga um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 er að stuðla að sjálfbærri þróun og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum. Jafnframt stuðli þau að því að við áætlanagerð sé tekið tillit til umhverfissjónarmiða. Með þeirri aðferðafræði sem notuð er við umhverfismat aðalskipulags Kópavogs er unnið greiðlega að þessum markmiðum. Með því að nýta þau sjálfbærnimarkmið og viðmið sem falin eru í Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og innleiða inn í stefnumörkun sveitarfélagsins er stuðlað að sjálfbærri þróun á áhrifaríkan hátt og þannig unnið að því að tillit sé tekið til umhverfisáhrifa.

Hér á eftir er gerð grein fyrir samræmi stefnumiða við þau Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna sem talin voru mikilvægust hvað varðaði sjálfbærni í Kópavogi og settir fram mælikvarðar til þess að mæla og vakta frammistöðu. Umfjöllunin tengist þeim fimm málaflokkum sem aðalskipulagsáætlunin byggir á sem eru eftirfarandi:

- Byggð
- Atvinna
- Umhverfi
- Grunnkerfi
- Samfélag

Í hverjum málaflokki voru fyrirbyggjandi stefnumið greind og samræmi við viðkomandi heimsmarkmið skoðað. En þau heimsmarkmið sem talin voru mikilvægust voru mismunandi eftir málaflokkum. Nánar er fjallað um þau í köflunum hér á eftir. Mat á umhverfisáhrifum valkosta er undir viðeigandi málaflokkum og við það mat er stuðst við hefðbundna nálgun í umhverfismati áætlana og lýst er hér á undan í köflum um áhrifa- og umhverfisþætti. Þeir umhverfisþættir sem talið er að orðið geti fyrir áhrifum eru eftirfarandi en þó mismunandi eftir landnýtingu:

- **Náttúrufar:** Undirþættir eru jarðfræði og jarðmyndanir, vatnafar, lífríki (gróður og dýr), sjór og strandlengja, jarðfræði og jarðmyndanir og náttúruminjar.
- **Andrúmsloft:** Undirþættir eru loftgæði og losun gróðurhúsalofttegunda.
- **Samfélag:** Undirþættir eru félagslegt umhverfi, heilsa, öryggi, menningarminjar og yfirbragð byggðar.
- **Hagræni þættir:** Undirþættir eru efnahagur og atvinnulíf, íbúapróun, byggð, efnisleg verðmæti, samgöngur og veitur.
- **Auðlindir:** Undirþættir eru landrými, landslag, verndarsvæði, útivistarsvæði, sorpförgun, orku- og jarðefnanotkun.

Viðmið eru ýmist stefna sveitarstjórnar, lög og reglugerðir eða stefna íslenskra stjórnvalda. Einnig voru skuldbindingar Íslands vegna aðildar að alþjóðasamningum hafðar til hliðsjónar.

9.5 Byggð

9.5.1 Stefna aðalskipulags um byggð

Stefna aðalskipulags um byggð er sett fram í kafla 2 í greinargerð aðalskipulags.

Við greiningu á sjálfbærni Kópavogs með tilliti til byggðar voru ýmsir þættir sem komu fram við mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Þau heimsmarkmið sem þóttu vera mikilvægust fyrir þennan málaflokk voru eftirfarandi (Heimsmarkmið og undirmarkmið):

HEIMSMARKMIÐ	UNDIRMARKMIÐ
 <p>11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG</p>	<p>11. GERA BORGIR OG ÍBÚÐASVÆÐI ÖLLUM MÖNNUM AUÐNOTUÐ, ÖRUGG, VIÐNÁMSPOLIN OG SJÁLFBÆR</p> <p>11.1 Eigi síðar en árið 2030 geti allir orðið sér úti um fullnægjandi og öruggt húsnaði á viðráðanlegu verði, fátækrahrverfi verði endurbætt og grunnþjónusta standi öllum til boða.</p> <p>11.6 Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs.</p>
 <p>12 ÁBYRG NEYSLA OG FRAMLEIÐSLA</p>	<p>12. SJÁLFBÆR NEYSLU- OG FRAMLEIÐSLUMYNSTUR VERÐI TRYGGÐ</p> <p>12.2 Eigi síðar en árið 2030 verði markmiðum um sjálfbæra og skilvirka nýtingu náttúruauðlinda náð.</p> <p>12.5 Eigi síðar en árið 2030 hafi forvarnir, minni úrgangur, aukin endurvinnsla og endurnýting dregið verulega úr sóun.</p>
 <p>13 AÐGERÐIR Í LOFTSLAGSMÁLUM</p>	<p>13. GRÍPA TIL BRÁÐRA AÐGERÐA GEGN LOFTSLAGSBREYTINGUM OG ÁHRIFUM ÞEIRRA</p> <p>13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.</p>

Unnið var að rýni á stefnumiðum sveitarfélagsins út frá þeim áherslum sem fram komu í mikilvægisgreiningu. Niðurstaða þeirrar rýni leiddi til breytinga á stefnumiðum og einnig nýjum stefnumiðum. Að auki var unnið að því að fá fram mælikvarða svo unnt verði að mæla frammistöðu stefnumörkunar á skipulagstímabilinu og eru mælikvarðar sem við eiga um skilgreind heimsmarkmið sett fram í lok þessa kafla. Í aðgerðaráætlun aðalskipulags er svo yfirlit yfir alla þá mælikvarða sem Kópavogsbær hefur greint í vinnu við þessa endurskoðun aðalskipulags sem og í fyrri vinnu við Staðardagskrá 21. Aðgerðaráætlunin er unnin í kjölfar aðalskipulags. Eftirfarandi er stefna aðalskipulags um byggð með áorðnum breytingum eftir rýni út frá Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. *Ný markmið eru auðkennd með grænum lit sem og breytingar á markmiðum fyrra aðalskipulags (2012-2024).* Engar breytingar voru gerðar á stefnumörkun um landnotkunarflokkana frístundabyggð og landbúnaðarland.

ÍBÚÐARBYGGÐ

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna

- *Dregið verði úr skaðlegum umhverfisáhrifum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmarkun skaðlegra umhverfisáhrifa.*
- *Við skipulag íbúðarbyggðar skal horft til mögulegra áhrifa loftslagsbreytinga í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.*
- *Við skipulag svæða verði horft til sjálfbærni og skilvirkar nýtingar náttúruauðlinda í samræmi við heimsmarkmið 12.2 um sjálfbæra og skilvirka nýtingu náttúruauðlinda.*
- *Leitast verði við að tryggja fjölbreytt framboð húsagerða og búsetukosta fyrir alla félagshópa. Allir geti orðið sér úti um fullnægjandi og öruggt húsnæði á viðráðanlegu verði. Grunnþjónusta standi öllum til boða í samræmi við heimsmarkmið 11.1 um aðgengi að öruggu húsnæði og grunnþjónustu og markmið 5.2 í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins, Höfuðborgarsvæðið 2040, um fjölbreyttan húsnæðismarkað sem uppfyllir þarfir íbúa.*
- *Dregið verði úr sóun með forvörnum, minni úrgangi, aukinni endurvinnslu og endurnýtingu í samræmi við heimsmarkmið 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*
- *Stefnt er að því að uppbygging þjónustu verði sem mest samhliða byggingu íbúðarhverfa í samræmi við heimsmarkmið 11.1 um aðgengi að öruggu húsnæði og grunnþjónustu.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið

- Hvert hverfi verði aðlaðandi, sérkenni þess njóti sín og hafi miðkjarna ef þess er kostur.
- Byggingarland verði nýtt með hagkvæmum hætti, byggð verði fjölbreytt og falli vel að umhverfinu.
- Horfa skal til þéttingar byggðar í anda stefnu um sjálfbært skipulag þéttbýlis.
- Þéttleiki byggðarinnar verði mestur næst miðju en næst jaðrinum verði byggðin strjálí og tengsl við ósnortna náttúru meiri.
- Lögð er áhersla á gæði í byggðu umhverfi: Byggðarmynstur og staðarandi, göngufjarlægðir, götuna sem borgarrými, almenningsrými, rými milli bygginga, skjól, útivistarsvæði, hönnun og arkitektúr.
- Breytingar, á einstökum lóðum eða hluta götureita í eldri hverfum bæjarins, skulu ekki raska yfirbragði aðliggjandi byggðar þar sem m.a. er gætt samræmis hvað varðar götummynd, hlutföll bygginga og byggingarlist. Breytingar á fullbyggðum svæðum, jafnt deiliskipulögðum svæðum sem ódeiliskipulögðum, skulu vera í takt við rammaákvæði aðalskipulags í 7.kafla greinargerðar þessarar.
- Stuðla skal að verndun og viðhaldi þess menningarsögulega arfs sem fólgin er í sögu og þróun byggðar í Kópavogi á þann hátt að einstök hús, húsaraðir og götummyndir verði

vernduð samkvæmt viðmiðum rammaákvæða aðalskipulags í 7. kafla greinargerðar þessarar *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru- og menningararfleifðar.*

- Við skipulag byggðar verði leitast við að jafna dreifingu aldurs- og þjóðfélagshópa og horft til lýðheilsusjónarmiða.
- Á íbúðarsvæðum verði heimil minniháttar atvinnustarfsemi sem samrýmist búsetu.
- Bæjargötur eru lykilstærnar í hverfinu og þær skulu njóta forgangs við endurhönnun og fegrun sem almenningsrými og umferðaræð fyrir alla ferðamáta. Við endurhönnun bæjargatna og umhverfis þeirra er æskilegt að þær séu skoðaðar heildstætt.
- Markmið um þéttleika byggðar um þróunarsvæði Borgarlínu, samgöngumiðuð þróunarsvæði og vaxtarmörk byggðar verði í samræmi við svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins, Höfuðborgarsvæðið 2040.
- Þétting byggðar fyrir íbúðir er skilgreind á þróunarsvæðum þar sem lögð er áhersla á blandaða landnotkun íbúða og atvinnu- og/eða miðbæjarstarfsemi.
- Huga skal að sjálfbærum lausnum og bent á blágrænar ofanvatnslausnir meðal annars til að stuðla að náttúrulegri endurhleðslu grunnvatns, minnka álag á fráveitukerfi, draga úr mengun og vernda vatnsgæði viðtaka. Taka skal tillit til aðstæðna á hverjum stað svo sem undirlagi, landhalla og mögulegum viðtaka ofanvatns.
- Greining hverfa og markmið um fjölgun íbúða í rað-, par- og einbýlishúshverfum verða sett fram í hverfisáætlunum. Sjá meginmarkmið í 7. kafla um hverfisáætlanir (kafla 7.1 Meginmarkmið).

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna

- *Unnið verði áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga. Þar sem niðurstaða áhættumats er „veruleg neikvæð áhrif“ verði gripið til aðgerða ef þörf krefur í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.*
- *Komið verði til móts við mismunandi þarfir íbúa með fjölbreyttu lóðaframboði í samræmi við kröfur íbúðarmarkaðarins hverju sinni í samræmi við heimsmarkmið 11.1 um aðgengi að öruggu húsnæði og grunnþjónustu.*
- *Lögð verði áhersla á að frágangur á nýbyggingarsvæðum sé góður og að skapað verði aðlaðandi umhverfi fyrir íbúa í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmarkun skaðlegra umhverfisáhrifa.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið

- Lögð verði áhersla á góða umgengni á nýbyggingarsvæðum og framkvæmdasvæðum, endurvinnslu byggingarúrgangs og vöktun vatns- og raforkunotkunar *í samræmi við heimsmarkmið 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*
- Götureitir eldri hverfa bæjarins teljast að mestu fullbyggðir og skulu því áhrif breytinga eða nýrra bygginga metin út frá svipmóti þeirrar byggðar sem fyrir er þannig að hún falli sem best að yfirbragði hverfisins.
- Lagt er mat á varðveislugildi byggðar og einstakra bygginga í rammahluta aðalskipulags í 7. kafla *í samræmi við heimsmarkmið 11.4. um verndun náttúru og menningararfleifðar.*
- Lögð verði áhersla á uppbyggingu á svæðum tengdum núverandi hverfum og á auðum lóðum.
- Við endurskoðun skipulags í svæðiskjarnanum við Reykjanesbraut verði áfram lögð áhersla á blandaða landnotkun og á byggðarmynstur sem byggir á samspili gatna, torga, garða og bygginga.
- Unnið verði deiliskipulag fyrir þróunarsvæðin með sjálfbæra þróun og gæði byggðar að leiðarljósi.

- Í allri skipulagsvinnu verði lögð áhersla á góðar tengingar á milli útivistarsvæða.
- Lögð er áhersla á gæði byggðar við gerð deiliskipulags. Horft verði til gæða húsnæðis og nærumhverfis, s.s. birtuskilyrða, dýpt húsnæðis, hljóðgæða og loftgæða í íbúðum. Einnig verði hugað að inngörðum og nærumhverfi, hæð bygginga, fjarlægð á milli bygginga. Hugað verði að torgum og útsvæðum til leiks og dvalar þar sem sólar nýtur.
- Gerðar verði leiðbeiningar/viðmið um gæði byggðar sem höfð verði til hliðsjónar við skipulagsgerð.
- Gæði byggðar eru m.a. skilgreind í hverfisáætlunum og gátlistum þeim tengdum.
- Í hverfisáætlunum eða deiliskipulagi skal kveða nánar á um mögulegar takmarkanir fyrir minniháttar atvinnustarfsemi á íbúðarsvæðum.
- Þétting byggðar verði í samræmi við svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins Höfuðborgarsvæðið 2040 að lágmarki 66% í miðkjörnum og á örðum samgöngumiðaðum þróunarsvæðum/svæðum. Samstarf sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu er í [samræmi við heimsmarkmið 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni](#). Þróunarsvæði og samgöngumiðað (þróunar)svæði eru skilgreind í kafla 2.2 í greinargerð þessari.

Mælikvarðar

Í aðgerðaráætlun Kópavogsbæjar sem unnin er í kjölfar aðalskipulags er að finna yfirlit yfir þær aðgerðir og mælingar sem bærinn mun fylgjast með til að styðja við framfylgd aðalskipulags. Vegna markmiða og leiða um byggð verður fylgst reglulega með eftirfarandi mælikvörðum:

- [Fylgst verður með hlutfalli úrgangs sem fer til endurvinnslu í samræmi við heimsmarkmið 11.6 \(11.6.1\).](#)
- [Fylgst verður með mælingum á svifryki í samræmi við heimsmarkmið 11.6 \(11.6.2\).](#)
- [Fylgst verður með hlutfalli íbúa sem búa í ósamþykktu húsnæði í samræmi við heimsmarkmið 11.1.](#)
- [Fylgst verður með magni úrgangs á íbúa í samræmi við heimsmarkmið 12.5.](#)
- [Haldin verður skrá yfir þau hverfi Kópavogs þar sem áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga hefur farið fram í samræmi við heimsmarkmið 13.2.](#)

SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDABYGGÐ

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið

- Lækjarbotnar. Styrkja útivist á svæðinu. Miðað er við að frístundabyggð í Lækjarbotnum verði víkjandi.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið

- Að vinna heildarskipulag fyrir Lækjarbotna þar sem fram kæmi heildarstefna svæðisins.

LANDBÚNAÐARSVÆÐI

Engin sértæk markmið eða leiðir sett fram.

ÞRÓUNARSVÆÐI

Markmið

- Umhverfi verði bætt, búsetugæði og efnahagsleg umgjörð eldri byggðar í Kópavogi með aukinni blöndun byggðar sem miðar að sjálfbærri þróun borgarumhverfisins.
- Jafnvægi í dreifingu atvinnusvæða og íbúðarsvæða verði aukið og þannig sköpuð aukin atvinnutækifæri nær íbúðarhverfum.
- Hljóðvist verði bætt vegna aukinnar umferðar.

- Skipulag byggðar stuðli að sjálfbærri þróun þéttbýlisstaða með þéttri samfelldri byggð, endurskipulagningu vannýttra svæða og eflingu nærsamfélags. Uppbygging íbúðar- og atvinnuhúsnæðis verði í [samræmi við þarfir samfélagsins á hverjum tíma og til framtíðar í samræmi við heimsmarkmið 11.3 um þátttöku íbúa í skipulagsmálum](#).
- Hugað verði að aðgengi að stígum, opnum svæðum og leiksvæðum í [samræmi við heimsmarkmið 11.7 um aðgengi að öruggum grænum svæðum](#).

Leiðir

- Með þróunarsvæðum verði m.a. lagður grunnur að fjölbreyttari tækifærum fyrir íbúa bæði hvað varða íbúðarform og atvinnu [út frá skilgreindum þörfum í samræmi við heimsmarkmið 11.3 um þátttöku íbúa í skipulagsmálum](#). Gæði byggðarinnar verði aukin, kostum fjölgað, nýting verði betri og umhverfi bætt. Hljóðvarnir miðist við að uppfylla kröfur reglugerðar fyrir mismunandi landnotkun.
- Lögð er áhersla á gæði byggðar við gerð deiliskipulags, samanber m.a. markmið og leiðir í kafla 2.1.1.1.

9.5.2 Valkostir fyrir íbúðarbyggð

Umfjöllun um valkosti varðandi stefnumörkun um íbúðarbyggð snýr að samanburði á uppbyggingu í útjaðri byggðar á Vatnsendaheiði og Vatnsendahvarfi annars vegar og á þéttingu byggðar á þróunarsvæðum miðsvæðis í Kópavogi hins vegar. Til langs tíma hefur verið horft til þess að þetta byggð og byggja upp á skilgreindum þróunarsvæðum í eldri byggð bæjarins og hefur stefnumörkun tekið mið af því. Kópavogur hefur einnig lagt áherslu á að bjóða upp á þann möguleika að nýta það land í útjaðri byggðar sem enn er til ráðstöfunar til uppbyggingar íbúðarbyggðar.

Vatnsendaheiði

Lögð er til uppbygging um 900 íbúða á Vatnsendaheiði. Miðað er við blandaða byggð, einbýlishús, raðhús, parhús og fjölbýlishús. Gert er ráð fyrir að 180 íbúðir verði byggðar upp til 2030 en 720 eftir árið 2030. Gert er ráð fyrir leikskóla í hverfinu. Gert var ráð fyrir sömu afmörkun fyrir íbúðarsvæði í núgildandi skipulagi. Megin breytingin núna snýr að afléttingu vatnsverndar.

Vatnsendaheiði	A) Uppbygging íbúðarsvæðis	B) Núllkostur -íbúðarsvæði og vatnsvernd
Náttúrufar	Engar þekktar jarðminjar með sérstakt verndargildi eru innan uppbyggingsvæðis. Samkvæmt kortsjá Náttúrufræðistofnunar Íslands er svæðið gróið mólendi og lúpína. Einnig er vistgerðin lyngmóavist á hluta svæðis, en hún hefur miðlungs verndargildi og er algengt búsvæði mófugla. Ekki eru skrásett náttúruminjasvæði innan uppbyggingsvæðis. Áhrif á náttúrufar eru metin neikvæð án mótvægisáðgerða. Lagt er til að áður en til uppbyggingar komi verði gerð úttekt á fuglalífi á svæðinu og metið hvort frekari aðgerða verði þörf.	Sama og A)
Andrúmsloft	Stefna um uppbyggingu í útjaðri byggðar getur haft neikvæð áhrif á þennan umhverfisþátt þar sem aðgengi að almenningssamgöngum og fjarlægð í atvinnusvæði getur valdið meiri notum á einkabílum. Uppbygging almenningssamgöngukerfisins og stígakerfis sem og efling atvinnusvæða í Hvörfum getur dregið úr þessum áhrifum.	Sama og A)

Vatnsendaheiði	A) Uppbygging íbúðarsvæðis	B) Núllkostur -íbúðarsvæði og vatnsvernd
Samfélag	Engin áhrif á menningarmínjar. Yfirbragð byggðar verður í samræmi við það sem nú er á nálægum íbúðarsvæðum með blöndun íbúðagerða. Uppbygging í útjaðri byggðar með góðri tengingu í útivistarsvæði og stígakerfi styður við markmið um heilsu og öryggi og hefur jákvæð áhrif á þennan umhverfisþátt.	Sama og A)
Hagrænir	Uppbygging á þessu svæði kemur til með að styðja við þá íbúðarbyggð sem fyrir er og bjóða upp á fjölbreyttara úrval íbúðagerða en víða annars staðar í Kópavogi með góð tengsl við náttúruna. Svæðið er nokkuð frá megin samgönguæðum.	Sama og A)
Auðlindir	Uppbyggingarsvæði er utan verndarsvæða og liggur að útivistarsvæði sem gæti aukið nýtingu þess svæðis án þess að skerða það. Svæðið býður upp á náttúrupplifun í útjaðri byggðar.	Uppbyggingarsvæði er að stórum hluta innan fjarsvæðis vatnsverndar höfuðborgarsvæðisins sem kallar á stífarí umgengniskröfur. Svæðið liggur að útivistarsvæði sem gæti aukið nýtingu þess svæðis án þess að skerða það. Svæðið býður upp náttúrupplifun í útjaðri byggðar.

Vatnsendahvarf

Lögd er er til uppbygging um 500 íbúða í Vatnsendahvarfi. Miðað er við blandaða byggð einbýlishús, raðhús, parhús og fjölbýlishús. Gert er ráð fyrir að 200 íbúðir verði byggðar upp til 2030 en 300 eftir árið 2030. Gert er ráð fyrir leikskóla í hverfinu. Auk þess er gert ráð fyrir uppbyggingu rúmlega 20 íbúða fyrir 2030 á þegar deiliskipulögðu svæði við Vatnsendablett.

Vatnsendahvarf	Uppbygging íbúðarsvæðis	Núllkostur -Stofnanasvæði
Náttúrufar	Engar þekktar jarðminjar með sérstakt verndargildi eru innan uppbyggingarsvæðis. Samkvæmt kortasjá Náttúrufræðistofnunar Íslands er svæðið gróið mólendi og lúpína. Einnig er vistgerðin lyngmóavist á hluta svæðis, en hún hefur miðlungs verndargildi og er algengt búsvæði mófugla Ekki eru skrásett náttúruminjasvæði innan uppbyggingarsvæðis. Áhrif á náttúrufar eru metin neikvæð án mótvægisáðgerða. Lagt er til að áður en til uppbyggingar komi verði gerð úttekt á fuglalífi á svæðinu og metið hvort frekari aðgerða verði þörf.	Engar þekktar jarðminjar með sérstakt verndargildi eru innan uppbyggingarsvæðis. Samkvæmt kortasjá Náttúrufræðistofnunar Íslands er svæðið gróið mólendi og lúpína. Einnig er vistgerðin lyngmóavist á hluta svæðis, en hún hefur miðlungs verndargildi og er algengt búsvæði mófugla. Ekki eru skrásett náttúruminjasvæði innan stofnanasvæðis. Áhrif á náttúrufar eru metin óveruleg.
Andrúmsloft	Stefna um uppbyggingu í útjaðri byggðar getur haft neikvæð áhrif á þennan umhverfisþátt þar sem aðgengi að almenningssamgöngum og fjarlægð í atvinnusvæði getur valdið meiri notum á einkabílnum. Uppbygging almenningssamgöngukerfisins og stígakerfis sem og efling atvinnusvæða í Hvörfum getur dregið úr þessum áhrifum.	Áhrif á andrúmsloft eru óveruleg í dag þar sem gott sem engin byggð er innan skipulagssvæðis.

Vatnsendahvarf	Uppbygging íbúðarsvæðis	Núllkostur -Stofnanasvæði
Samfélag	Rúst er skráð undir Vatnsendahvarfi (MV-9). Gert er ráð fyrir að yfirbragð byggðar verði í samræmi við aðliggjandi íbúðarsvæði. Mikilvægt er að góðar tengingar verði við opin svæði í samræmi við stefnumið aðalskipulags sem hefði um leið jákvæð áhrif á heilsu- og öryggi.	Svæðið er að hluta skilgreint sem opið svæði þar sem liggja stígar sem tengja aðliggjandi svæði saman. Nýting á svæðinu er lítil og hefur þannig neikvæð áhrif samfélag.
Hagrænir	Uppbygging á þessu svæði kemur til með að styðja við þá íbúðarbyggð sem fyrir er. Stutt er í atvinnusvæði og megin samgönguæðar.	Afmakað svæði er verðmætt svæði sem stendur hátt og útsýni mikið. Núverandi nýting tekur ekki mið af þeim umhverfisgæðum.
Auðlindir	Uppbyggingarsvæði er utan verndarsvæða og liggur hátt og því er útsýni þaðan víðfeðmt. Að því leyti er mikilvægt að vel takist til við hönnun húsnæðis. Stutt er í útivistarsvæði í Elliðaárdal og við Elliðavatn og mikilvægt er að tengingar við þau svæði verði góðar.	Afmakað svæði er verðmætt svæði sem stendur hátt og útsýni mikið. Núverandi nýting tekur ekki mið af þeim umhverfisgæðum.

Þétting byggðar

Kópavogsbær hefur unnið markvisst að þéttingu byggðar og þá einkum á þróunarsvæðum þar sem íbúðarsvæði hefur komið að hluta í stað eldra atvinnu- og eða íbúðarhúsnæðis. Þessari stefnu er haldið áfram í endurskoðuðu aðalskipulagi og er þar einkum horft til þéttingar á Hamraborgarsvæði og í Smáranum. Slíkt er í samræmi við markmið svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins þar sem lagt er upp með að meginþunga vaxtar verði beint á miðkjarna og önnur samgöngumiðuð þróunarsvæði og að hlutfall íbúðarbyggðar á þeim svæðum vaxi úr 30% í 66%. Stefnit er að sambærilegu hlutfalli á þéttingarsvæðum í aðalskipulagi Kópavogs sem miðar við línu sem dregin er á milli Linda- og Salahverfa (Hádegishólar).

Þétting byggðar	Þéttingarsvæði	Núllkostur (óbreytt byggð)
Náttúrufar	Þéttingarsvæði eru nú þegar á röskuðu landi og hafa ekki áhrif á náttúrufar.	Þéttingarsvæði eru nú þegar á röskuðu landi og hafa ekki áhrif á náttúrufar.
Andrúmsloft	Þétt blönduð byggð getur stýtt vegalengdir frá heimili í vinnu og einnig stutt við net almenningsamgangna. Þannig getur hún stuðlað að því að fleiri nýti vistvænni fararmáta sem gæti dregið úr eða minnkað aukningu loftmengunar.	Minni þéttleiki byggðar styður ekki eins vel við vistvæna ferðamáta.
Samfélag	Aukin þétting byggðar getur stutt við félagslegt umhverfi með almenningsrýmum og göngu- og hjólasvæðum þar sem unnt er að njóta samveru og eflir heilsu og öryggi. Slíkt getur gert að verkum að gæði byggðar verði meiri en áður var.	Minni þéttleiki byggðar styður ekki eins vel undir gæði byggðar.
Hagrænir	Aukin þétting styður betur við nýtingu á grunnkerfum og eykur nýtingu lands í verðmætum bæjarhlutum.	Minni þéttleiki byggðar styður ekki eins vel undir nýtingu grunnkerfis.
Auðlindir	Þéttingarsvæði eru almennt ekki á verndarsvæðum. Áhrif á aðliggjandi íbúa og land eru háð útfærslu í deiliskipulagi.	Þéttingarsvæði eru almennt ekki á verndarsvæðum.

9.5.3 Niðurstaða samanburðar

Uppbyggingarkostir á Vatnsendaheiði og í Vatnsendahvarfi eru báðir í útjaðri byggðar í Kópavogi þó að uppbygging í Vatnsendahvarfi sé nær núverandi samgönguæðum og atvinnusvæðum. Þar með munu þeir valda raski á svæði sem ekki hefur áður verið nýtt til byggðar, nema að hluta í Vatnsendahvarfi. Náttúrufar á þessum svæðum hefur lítið verndargildi en bent er á að æskilegt sé að gera úttekt á fuglalífi áður en til framkvæmda komi. Bent er á að áhrif á andrúmsloft gætu aukist vegna uppbyggingar, sérstaklega ef ekki verður hugað að eflingu vistvænna samgöngumáta. Stefna aðalskipulags um eflingu vistvænna samgöngumáta með uppbyggingu Borgarlínu og áherslu á lagningu stígakerfis hefur áhrif til minnkunar. Bæði hverfi falla vel að núverandi byggð og í Vatnsendahvarfi tengjast tvö byggðasvæði saman. Gott aðgengi er í útivistarsvæði á Vatnsendaheiði sem hefur jákvæð áhrif á lýðheilsu. Bent er á mikilvægi þess að hugað sé að góðum tengingum í núverandi útivistarsvæði úr nýju hverfi í Vatnsendahvarfi.

Kópavogsbær hefur haft að stefnu að þetta byggð á skilgreindum þróunarsvæðum. Í umhverfismati er stefna borin saman við að þetta ekki. Þéttingarsvæði eru almennt ekki á náttúrufarslega verðmætum svæðum. Þétting byggðar samræmist stefnu Svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins 2015-2040 um byggð og samgöngur. Það að þetta byggð nýtir betur þau grunnkerfi sem eru nú þegar til staðar og styður við eflingu almenningsgangna sem tengjast uppbyggingu Borgarlínu. Þétting byggðar styður einnig við nýtingu á vistvænum samgöngumátum sem dregur úr áhrifum á andrúmsloft og hvetur að sama skapi til aukinnar hreyfingar og útiveru sem hefur jákvæð áhrif á lýðheilsu.

9.5.4 Heildarniðurstaða stefnu varðandi byggð

Við rýni á stefnumiðum aðalskipulags, sem unnin var í kjölfar mikilvægisgreiningar Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna, kom í ljós að stefnumörkun Kópavogs til þessa hefur á margan hátt tekið mið af þeim leiðarljósum sjálfbærni sem sett eru fram í heimsmarkmiðunum. Í mikilvægisgreiningu kom fram enn skarpari sýn sem fól í sér framsetningu nýrra stefnumiða og sjálfbærnimælikvarða sem lagt er til að verði vaktaðir til þess að fylgjast með því hvernig stefnunni er framfylgt.

Stefnumið byggðar falla nú enn betur en áður að þeim umhverfisþáttum sem stefnan er borin saman við. Sú meginstefna Kópavogs að þetta byggð á þróunarsvæðum og bæta við íbúðum á þeim svæðum ásamt að blanda með atvinnusvæðum, samfara stefnu um skilvirkari almennings-samgöngur, hefur í för með sér bætt nýtingu lands og jákvæð áhrif á samfélagið. Áhersla á almenningsrými og göngu- og hjólasvæði þar sem unnt er að njóta samveru, bætur öryggi, eflir heilsu og stuðlar að góðu umhverfi og betri byggð. Þétting byggðar á þróunarsvæðum styður einnig við markmið Landsskipulagsstefnu um sjálfbært skipulag og gæði hins byggða umhverfis. Við hönnun slíkra svæða þarf að taka mið af nærliggjandi byggð hvað varðar möguleg áhrif, s.s. hljóðvist og skuggavarp, en einnig þarf að gæta að öryggi ungmenna og aðgengi fatlaðra. Þessi stefna hvetur til þess að dregið sé úr umferð einkabílsins og örvar notkun annarra og vistvænni samgöngumáta sem hefur í för með jákvæð áhrif á andrúmsloft. Stefna um gæði byggðar og minni fjarlægðir í almenna grunnþjónustu og almenningsrými styður við vistvæn markmið.

Stefna um uppbyggingu nær útjaðri byggðar fellur að markmiðum um fjölbreytt framboð húsa-gerða og búsetukosta. Kópavogur hefur vaxið mikið á undanförunum árum og hafa myndast byggðakjarnar á nokkrum stöðum þar sem blöndun á sér stað í íbúðarhverfum og á atvinnusvæðum. Í Vatnsendahvarfi er að myndast heild sem getur til framtíðar orðið góð blanda íbúða- og atvinnusvæða og gefur þannig möguleika á að draga úr ferðum, bæta nýtingu lands og hafa jákvæð umhverfisáhrif í för með sér.

Ekki er talið að stefnumið aðalskipulags varðandi frístundabyggð eða landbúnaðarsvæði hafi umtalsverð áhrif í för með sér.

9.6 Atvinnulíf

9.6.1 Stefna aðalskipulags varðandi atvinnulíf

Stefna aðalskipulags um atvinnulíf er sett fram í kafla 3 í greinargerð aðalskipulags. Við greiningu á sjálfbærni Kópavogs með tilliti til atvinnulífs voru ýmsir þættir sem komu fram við mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Þau heimsmarkmið sem þóttu vera mikilvægust fyrir þennan málaflokk voru eftirfarandi (Heimsmarkmið og undirmarkmið):

HEIMSMARKMIÐ	UNDIRMARKMIÐ
 <p>8 GÓÐ ATVINNA OG HAGVÖXTUR</p>	<p>8. Stuðla að viðvarandi sjálfbærum hagvexti og arðbærum mannsæmandi atvinnutækifærum fyrir alla</p> <p>8.3 Unnið verði að framgangi þróunarmiðaðra stefnumála sem styðja við afkastamikla framleiðslustarfsemi, frumkvöðlastarfsemi, sköpunarmátt og nýsköpun og fjölga mannsæmandi störfum. Lítil og meðalstór fyrirtæki fái meðbyr, meðal annars með aðgengi að fjármálaþjónustu.</p>
 <p>9 NÝSKÖPUN OG UPPBYGGING</p>	<p>9. BYGGJA UPP VIÐNÁMSÞOLNA INNVIÐI FYRIR ALLA, STUÐLA AÐ SJÁLFBÆRRI IÐNVÆÐINGU OG HLÚA AÐ NÝSKÖPUN</p> <p>9.1 Þróaðir verði traustir innviðir, sjálfbærir og sveigjanlegir, hvort sem er staðbundnir eða yfir landamæri, í því skyni að styðja við efnahagsþróun og velmegun þar sem lögð verði áhersla á jafnt aðgengi á viðráðanlegu verði fyrir alla.</p>
 <p>11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG</p>	<p>11. GERA BORGIR OG ÍBÚÐASVÆÐI ÖLLUM MÖNNUM AUÐNOTUÐ, ÖRUGG, VIÐNÁMSÞOLIN OG SJÁLFBÆR</p> <p>11.6 Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs.</p>
 <p>12 ÁBYRG NEYSLA OG FRAMLEIÐSLA</p>	<p>12. SJÁLFBÆR NEYSLU- OG FRAMLEIÐSLUMYNSTUR VERÐI TRYGGÐ</p> <p>12.5 Eigi síðar en árið 2030 hafi forvarnir, minni úrgangur, aukin endurvinnsla og endurnýting dregið verulega úr sóun.</p>
 <p>13 AÐGERDIR Í LOFTSLAGSMÁLUM</p>	<p>13. GRÍPA TIL BRÁÐRA AÐGERÐA GEGN LOFTSLAGSBREYTINGUM OG ÁHRIFUM ÞEIRRA</p> <p>13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.</p>

Unnið var að rýni á stefnumiðum sveitarfélagsins út frá þeim áherslum sem fram komu í mikilvægisgreiningu. Niðurstaða þeirrar rýni leiddi til breytinga á stefnumiðum og einnig nýjum stefnumiðum. Að auki var unnið að því að fá fram mælikvarða svo unnt verði að mæla frammiðstöðu stefnumörkunar

á skipulagstímabilinu og eru mælikvarðar sem við eiga um skilgreind heimsmarkmið sett fram í lok þessa kafla. Í aðgerðaráætlun aðalskipulags er svo yfirlit yfir alla þá mælikvarða sem Kópavogsbær hefur greint í vinnu við þessa endurskoðun aðalskipulags sem og í fyrri vinnu við Staðardagskrá 21. Aðgerðaráætlunin er unnin í kjölfar aðalskipulags. Eftirfarandi er stefna aðalskipulags um atvinnulíf með áorðnum breytingum eftir rýni út frá Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. *Ný markmið eru auðkennd með grænum lit sem og breytingar á markmiðum núgildandi aðalskipulags (2012-2024).* Engar breytingar voru gerðar á stefnumörkun um landnotkunarflokkinn efnistöku- og efnislosunarsvæði.

MIÐSVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Að uppbygging miðsvæðis (svæðiskjarna) við Reykjanesbraut haldi áfram að þróast sem miðstöð verslunar og þjónustu.
- Að efla áfram hlutverk Hamraborgarsvæðisins með tilliti til sérstöðu miðsvæðisins sem miðstöð menningar og stjórnsýslu.
- Að hvatt verði til fjölbreyttra menningarviðburða á miðsvæðum.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Áfram er unnið að þróun svæðiskjarna við Reykjanesbraut. Gert er ráð fyrir að Borgarlína fari um Smárann í síðari áföngum. Í Smára er gert ráð fyrir kjarnastöð borgarlínu.
- Stefnt er að því að tengja Glaðheima- og Smárasvæðin betur með a) tengibraut undir Reykjanesbraut og síðar b) yfirbyggingu (loki) yfir Reykjanesbraut með góðum göngu- og hjólastígum ásamt bílaumferð.
- Skipulag miðsvæðisins í Hamraborg er í endurskoðun. Þar er tekið á landnotkun og landnýtingu, samgöngu- og gatnakerfi, yfirbragði byggðar, opnum svæðum, tengingum á milli svæða, göngu og hjólaleiðum, gatnakerfi, almenningssamgöngum og mögulegri áfangaskiptingu í uppbyggingu.
- Gert er ráð fyrir að 1. áfangi borgarlínu fari um fyrirhugaða brú yfir Fossvog, um Kársnes að Hamraborg. Í Hamraborg er gert ráð fyrir kjarnastöð borgarlínu.
- Lögð er áhersla á *mannlífsás* í miðbæ Hamraborgar, tengir hann saman ólík svæði. Mannlífsás mun liggja um miðbæ í Hamraborg og tengja miðbæinn við aðliggjandi byggð með áherslu á vistvænar samgöngur.

VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Uppbygging og staðsetning svæða fyrir verslun og þjónustu taki mið af sérstöðu bæjarins í miðjum stærsta atvinnumarkaði landsins með góðar tengingar við stofnvegakerfi samgangna, almenningssamgangna og Borgarlínu *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*
- Kópavogsbær stuðli að nýsköpun í atvinnumálum, skapi umhverfi og tækifæri fyrir frumkvöðla til að setjast að með starfsemi sína innan bæjarmarkanna *í samræmi við heimsmarkmið 8.3 um nýsköpun og meðbyr við lítil og meðalstór fyrirtæki.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin viðbótarmarkmið sett fram.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Fegrún og endurbætur núverandi verslunar- og þjónustusvæða með gróðri og bættu aðgengi gangandi og hjólandi vegfarenda *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*
- Efla almenningssamgöngur innan verslunar- og þjónustusvæða sem valkost við einkabílinn *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Huga að ásýnd verslunar- og þjónustusvæða frá stofnbrautum, þ.e. frá Hafnarfjarðarvegi, Breiðholtiðsbraut, Reykjanesbraut, Nýbýlavegi, Dalvegi, Skemmuvegi og Smiðjuvegi. Vanda skal sérstaklega hönnun húsa/mannvirkja og frágang sem liggja næst þessum stofnbrautum.

ATHAFNASVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna

- Uppbygging og staðsetning athafnasvæða taki mið af sérstöðu bæjarins í miðjum stærsta atvinnumarkaði landsins með góðar tengingar við stofnvegakerfi samgangna *í samræmi við Heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*
- *Dregið verði úr skaðlegum umhverfisáhrifum tengdum atvinnurekstri, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmarkun skaðlegra umhverfisáhrifa og 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*
- Umgengni og frágangur við athafnasvæði verði ávallt til fyrirmyndar. Komið verði í veg fyrir að starfsemi á atvinnusvæðum ógni heilsu manna og umhverfi *í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmarkun skaðlegra umhverfisáhrifa.*
- *Við skipulag atvinnusvæða skal horft til mögulegra áhrifa loftslagsbreytinga í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Eldri atvinnusvæði verði styrkt með endurskipulagningu.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Gengið verði eftir því með reglubundinni vöktun og hvatningu að umgengni og frágangur á atvinnusvæðum verði til fyrirmyndar *í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmarkun skaðlegra umhverfisáhrifa og 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*
- Athafnasvæði bæjarins verði skipulögð með áherslu á snyrtilegt umhverfi og gott aðgengi fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur sem og almenningssamgöngur *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*
- *Unnið verði áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga. Þar sem niðurstaða áhættumats er „veruleg neikvæð áhrif“ verði gripið til aðgerða ef þörf krefur í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Athafnasvæði bæjarins verði afmörkuð og unnið verði að endurbótum, s.s. á vesturhluta Kársness, Auðbrekku, Dalvegi og Smiðjuhverfi.

IÐNAÐARSVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Fylgst er með hugsanlegri mengun í fráveitukerfinu.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Bærinn fylgir þeim stöðlum og kröfum í fráveitumálum sem settir eru í lögum og reglugerðum.
- Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis fylgist með viðtaka og leitar orsaka mengunar ef hún mælist.

EFNISTÖKUSVÆÐI OG EFNISLOSUNARVÆÐI

Efnistökusvæði ekki skilgreind innan sveitarfélaga marka Kópavogs en efnislosun er í Bolöldu.

AFPREYINGAR- OG FERÐAMANNASVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Móta skal áherslur í ferðapjónustu fyrir Kópavog *í samræmi við heimsmarkmið 8.9 um sjálfbæra ferðapjónustu.*
- Sérstök áhersla verði lögð á ferðamennsku til uppbyggingar á sviði menningar, útivistar, íþróttar og viðskipta.
- Gera Þríhnútagíg aðgengilegan almenningi og byggja upp aðstöðu til fræðslu og þjónustu ferðamanna í Bláfjallaléið og 2,7 km langur. Hann er sýndur á sveitarfélagsuppdrættinum.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Hálsatorg verði nýtt til menningar- og ferðatengdrar starfsemi *í samræmi við heimsmarkmið 8.9 um sjálfbæra ferðapjónustu.*
- Stefnt er að opnun Þríhnútagígs fyrir almenning. Það felur í sér aðkomuveg að gígnum, mót-tökuadstöðu og jarðgöng í gíginn. Fyrirhugaður aðkomuvegur að Þríhnútagíg verður frá Bláfjallaleið og 2,7 km langur. Hann er sýndur á sveitarfélagsuppdrættinum.

Mælikvarðar

Í aðgerðaráætlun Kópavogsbæjar sem unnin er í kjölfar aðalskipulags er að finna yfirlit yfir þær aðgerðir og mælingar sem bærinn mun fylgjast með til að styðja við framfylgd aðalskipulags. Vegna markmiða og leiða um atvinnulíf verður fylgst reglulega með eftirfarandi mælikvörðum:

- *Fjöldi atvinnusvæða þar sem frágangur er til fyrirmyndar samkvæmt úttekt sem fram fer a.m.k. tvisvar á ári í samræmi við heimsmarkmið 11.6.*
- *Fylgst verður með hlutfalli úrgangs sem fer til endurvinnslu í samræmi við heimsmarkmið 11.6 (11.6.1).*

- *Fylgst verður með mælingum á svifryki í samræmi við heimsmarkmið 11.6 (11.6.2).*
- *Fylgst verður með magni úrgangs á íbúa í samræmi við heimsmarkmið 12.5. (12.5.1).*
- *Fylgst verður með hlutfalli óformlegra starfa í öðru en landbúnaði í samræmi við heimsmarkmið 8.3 (8.3.1).*
- *Haldin verður skrá yfir þau atvinnuverfi Kópavogs þar sem áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga hefur farið fram í samræmi við heimsmarkmið 13.2.*
- *Hlutfall starfsfólks atvinnusvæða sem nýtir sér vistvæna samgöngumáta (almenningssamgöngur, gangandi eða hjólandi) í samræmi við heimsmarkmið 9.1 (9.1.2).*

9.6.2 Valkostir fyrir atvinnulíf

Engir valkostir eru settir fram til samanburðar í grunnkaflanum um atvinnulíf.

9.6.3 Heildarniðurstaða stefnu um atvinnulíf

Við rýni á stefnumiðum aðalskipulags, sem unnin var í kjölfar mikilvægisgreiningar Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna, kom í ljós að stefnumörkun Kópavogs til þessa hefur á margan hátt tekið mið af þeim leiðarljósum sjálfbærni sem sett eru fram í heimsmarkmiðunum. Í mikilvægisgreiningu kom fram enn skarpri sýn sem fól í sér framsetningu nýrra stefnumiða og sjálfbærnimælikvarða sem lagt er til að verði vaktaðir til þess að fylgjast með að stefnunni sé framfylgt.

Stefnumið kafla um atvinnulíf falla nú enn betur en áður að þeim umhverfisþáttum sem stefnan er borin saman við. Kópavogur er staðsettur í miðju höfuðborgarsvæðisins og hefur byggt upp atvinnusvæði í svæðiskjarnanum í Smáranum á síðustu árum sem er vel staðsettur með tilliti til samgangna. Stefnt er að áframhaldandi uppbyggingu á svæðinu á Dalvegi og í Gláðheimum. Stefnumörkun um áframhaldandi uppbyggingu á þessum svæði styður við stefnumið um vistvænar samgöngur og dregur þannig úr áhrifum á andrúmsloft. Slík stefnumið geta einnig haft í för með sér jákvæð áhrif á samfélag þar sem boðið er upp á visthæfara umhverfi. Stefnan er einnig í samræmi við markmið Landsskipulagsstefnu um samkeppnishæf samfélög og atvinnusvæði. En þar er horft til þess að sérstaklega verði hugað að fjölbreyttu atvinnulífi með tilliti til þols gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum. Ekki er stefnt að því að brjóta nýtt land undir atvinnusvæði og áhrif á náttúrufar því hverfandi. Kópavogsbær stefnir áfram að aukinni endurvinnslu og að draga úr myndun úrgangs frá atvinnusvæðum og bæta þannig nýtingu auðlinda.

9.7 Umhverfi

9.7.1 Stefna aðalskipulags varðandi umhverfi

Stefna aðalskipulags varðandi umhverfi er sett fram í kafla 4 í greinargerð aðalskipulags. Við greiningu á sjálfbærni Kópavogs með tilliti til umhverfis voru ýmsir þættir sem komu fram við mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna. Þau heimsmarkmið sem þóttu vera mikilvægust fyrir þennan málaflokk voru eftirfarandi (Heimsmarkmið og undirmarkmið):

HEIMSMARKMIÐ	UNDIRMARKMIÐ
 <p>11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG</p>	<p>11. GERA BORGIR OG ÍBÚÐASVÆÐI ÖLLUM MÖNNUM AUÐNOTUÐ, ÖRUGG, VIÐNÁMSPOLIN OG SJÁLFBÆR</p> <p>11.2 Eigi síðar en árið 2030 geti allir ferðast með öruggum sjálfbærum samgöngutækjum á viðráðanlegu verði á bættu vegakerfi. Lögð verði áhersla á betri almenningssamgöngur sem taka mið af fólki í viðkvæmri stöðu, konum, börnum, fötlugu fólki og öldruðum.</p> <p>11.7 Eigi síðar en árið 2030 verði græn svæði gerð örugg og aðgengileg fyrir almenning, einkum konur og börn, aldraða og fatlað fólk.</p>
 <p>13 AÐGERÐIR Í LOFTSLAGSMÁLUM</p>	<p>13. GRÍPA TIL BRÁÐRA AÐGERÐA GEGN LOFTSLAGSBREYTINGUM OG ÁHRIFUM ÞEIRRA</p> <p>13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.</p>
 <p>3 HEILSA OG VELLÍÐAN</p>	<p>3. STUÐLA AÐ HEILBRIGÐU LÍFERNI OG VELLÍÐAN FYRIR ALLA FRÁ VÖGGU TIL GRAFAR</p> <p>3.9 Eigi síðar en árið 2030 verði komið í veg fyrir, svo um munar, dauðsföll og veikindi af völdum hættulegra efna og loft-, vatns- og jarðvegsmengunar.</p>
 <p>6 HREINT VATN OG HREINLÆTISBÁDA</p>	<p>6. TRYGGJA AÐGENGI AÐ OG SJÁLFBÆRA NÝTINGU, ALLRA Á HREINU VATNI OG SALERNISAÐSTÖÐU</p> <p>6.6 Eigi síðar en árið 2020 verði unnið að úrræðum til að vernda og endurheimta vatnstengd vistkerfi, þ.m.t. fjalllendi, skóga, votlendi, ár, grunnvatnsból og vötn.</p>
 <p>15 LÍF Á LANDI</p>	<p>15. VERNDA, ENDURHEIMTA OG STUÐLA AÐ SJÁLFBÆRRI NÝTINGU VISTKERFA Á LANDI, SJÁLFBÆRRI STJÓRNUN SKÓGARAUÐLINDARINNAR, BERJAST GEGN EYÐUMERKURMYNDUN, STÖÐVA JARÐVEGSEYÐINGU, ENDURHEIMTA LANDGÆÐI OG SPORNA VIÐ HNIGNUN LÍFFRÆÐILEGRAR FJÖLBREYTNÍ</p> <p>15.1 Eigi síðar en árið 2020 verði vistkerfi á landi og í ferskvatni vernduð og stuðlað að sjálfbærri nýtingu þeirra og endurheimt, einkum skóga, votlendis, fjalllendis og þurkkasvæða, í samræmi við skuldbindingar samkvæmt alþjóðasamningum.</p>

Unnið var að rýni á stefnumiðum sveitarfélagsins út frá þeim áherslum sem fram komu í mikilvægisgreiningu. Niðurstaða þeirrar rýni leiddi til breytinga á stefnumiðum og einnig nýjum stefnumiðum. Að auki var unnið að því að fá fram mælikvarða svo unnt verði að mæla frammistöðu stefnumörkunar á skipulagstímabilinu og eru mælikvarðar sem við eiga um skilgreind heimsmarkmið sett fram í lok þessa kafla. Í aðgerðaráætlun aðalskipulags er svo yfirlit yfir alla þá mælikvarða sem Kópavogsbær hefur greint í vinnu við þessa endurskoðun aðalskipulags sem og í fyrri vinnu við Staðardagskrá 21. Aðgerðaráætlunin er unnin í kjölfar aðalskipulags. Eftirfarandi er stefna aðalskipulags varðandi umhverfi með áorðnum breytingum eftir rýni út frá Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. *Ný markmið eru auðkennd með grænum lit sem og breytingar á markmiðum núgildandi aðalskipulags (2012-2024).* Engar breytingar voru gerðar á stefnumörkun um landnotkunarflokkinn Önnur náttúruvernd.

LOFTSLAG

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Horft sé til mögulegra áhrifa loftslagsbreytinga á sveitarfélagið í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.
- Markvisst verður unnið að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda innan marka sveitarfélagsins og í rekstri þess í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið sett fram.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Unnið verði áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga. Þar sem niðurstaða áhættumats er „veruleg neikvæð áhrif“ verði gripið til aðgerða í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.
- Haldið er loftslagsbókhalda fyrir sveitarfélagið og losun frá rekstri þess kolefnisjöfnuð í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.
- Unnin verði stefna í loftslagsmálum þar sem áhersla er meðal annars lögð á breyttar ferðavenjur, fjölbreytta samgöngumáta, vistvænna ferðamáta, deilibilakerfi til að draga úr bílaeign, skipulag þjónustu, atvinnu, umhverfis og þéttingu byggðar í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Við skipulag nýrra svæða sé markvisst horft til þéttingar og blöndunar byggðar, meðal annars með því markmiði að draga úr ferðapörf og losun gróðurhúsalofttegunda í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.
- Gróðursetning í upplandi Kópavogs, innan þéttbýlis og þéttingarmarka sem stuðlar að kolefnisjöfnun og kolefnisbindingu í samræmi við heimsmarkmið 15.2 um sjálfbærni skóga og heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.

ÓBYGGÐ SVÆÐI, LANDSLAG

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Óbyggð svæði verði náttúruleg, sjálfbær og vöktuð og unnið að endurheimt ef þörf krefur í samræmi við heimsmarkmið 15.1 um sjálfbæra nýtingu og endurheimt vistkerfa.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Umgengni um óbyggð svæði verði án þess að raska náttúru þeirra og lífríki.
- Unnið verði áfram að uppgræðslu á óbyggðum svæðum í upplandi Kópavogs og þess gætt að starfsemi á svæðinu skaði þau ekki.
- Hvatt verði til aukinnar notkunar óbyggðra svæða í upplandinu með fræðslufni svo að gestir og gangandi geti notið þessara svæða í enn ríkari mæli í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.
- Óbyggð svæði verði metin með tilliti til aukinnar verndunar og metin með hliðsjón af greinum náttúruverndarlaga sem fjalla um sérstaka vernd tiltekinna vistkerfa og jarðminja (61.gr.) og landslagsverndarsvæði (50.gr.).

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Unnin verði úttekt á ástandi óbyggðra svæða og unnið að endurheimt ef þörf krefur í samræmi við heimsmarkmið 15.1 um sjálfbæra nýtingu og endurheimt vistkerfa.
- Framkvæmdir innan óbyggðra svæða taki tillit til náttúrulegs umhverfis og í samræmi við vöktun og heimsmarkmið 15.1 um sjálfbæra nýtingu og endurheimt vistkerfa.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Kópavogsbær leggi áherslu á samstarf við nágrennasveitarfélög varðandi skipulag og nýtingu upplands höfuðborgarsvæðisins *í samræmi við heimsmarkmið 11.A um að styrkja áætl-anir um byggðaðróun og 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*
- Unnið verði að heildarskipulagi norðurhluta upplands *Kópavogs í samræmi við vöktun og heimsmarkmið 15.1 um sjálfbæra nýtingu og endurheimt vistkerfa.*
- Unnið verði að skráningu og merkingu náttúru- og sögumínja á óbyggðum svæðum og þau gerð aðgengileg til útivistar *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengilega græn svæði, með áningarstöðum og stikuðum gönguleiðum í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*
- Hlúð verði að náttúrulegu gróðurfari á óbyggðum svæðum og þau styrkt.
- Unnið verði að skipulagi útivistarsvæða í Lækjarbotnum.
- Unnið verði að gerð gönguleiða í efri byggðum, Lækjarbotnum og víðar í upplöndum Kópavogs, þar sem hægt verði að fræðast um náttúru og sögu svæðisins *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*

OPIN SVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Öruggt aðgengi að opnum svæðum og þjónustu fyrir alla verði tryggt *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Opin svæði verði innan hvers hverfis sem tryggi íbúum fjölbreytta aðstöðu til útivistar. Frágangur nýrra opinna svæða fylgi vexti og uppbyggingu bæjarins *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*
- Stefnt skal að því að opin svæði verði ekki skert enda bjóða þau upp á umhverfisleg gæði.
- Skjólsæld verði aukin og umhverfi Kópavogs fegrað með aukinni trjárækt.
- Í allri skipulagsvinnu skal lögð áhersla á góðar tengingar á milli útivistarsvæða.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- *Haldin verður skrá um stærð opinna svæða og fjölda slysa á opnum svæðum í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Áhersla verði lögð á trjárækt á opnum svæðum innan hverfa en breyta sem minnst náttúrulegu gróðurfari þar sem það á við *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði, 15.2 um sjálfbæra skóga og 15.9 um líffræðilega fjölbreytni.*
- Unnið verði heildarskipulag af útivistarsvæði við Elliðavatn sem tengist Guðmundarlundi, Heiðmörk og öðrum svæðum í nágrenninu *í samræmi við heimsmarkmið 11.3 um þátttöku íbúa í skipulagsmálum.*
- Samhliða uppbyggingu íbúðahverfa verði unnið að frágangi opinna svæða, leiksvæða og göngu- og hjólréiðastíga *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði og heimsmarkmið 11.2 og öruggar og sjálfbærar samgöngur.*
- Dregið verði úr hávaða- og sjónmengun frá nærliggjandi umferðaræðum með trjárækt og jarðvegsmönnum *í samræmi við heimsmarkmið 15.2 um sjálfbæra skóga.*
- Hvatt verði til ræktunar matjurta og aðstaða til þess aukin eftir þörfum.
- Fylgst verði með ástandi opinna svæða og úr því verði bætt ef ástæða þykir til.
- Stuðlað verði að trjárækt í bæjarlandinu þar sem sérstök áhersla verði lögð á útivistarsvæði og svæði meðfram hjólréiða- og göngustígum og við aðalगतnakerfi bæjarins.

- Gerð verði úttekt á hvar aðgengi og þjónusta við útivistarsvæði er ábótavant og í kjölfar hennar unnin áætlun um úrbætur ef þörf er á *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*

FRIDLÝST SVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Mikilvægar náttúrumínjar í Kópavogi skulu njóta verndar *í samræmi við heimsmarkmið 15.1 um sjálfbæra nýtingu og endurheimt vistkerfa.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Fræðslu um náttúru- og sögulegar mínjar í bænum verði sinnt *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Unnin verði verndaráætlun fyrir lífríki við Elliðavatn og leirurnar í Kópavogi og Fossvogi í samstarfi við aðliggjandi sveitarfélög *í samræmi við heimsmarkmið 6.6 um verndun og endurheimt vatnstengdra vistkerfa og 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Upplýsa íbúa um staði eða svæði innan bæjarlandsins sem eru mikilvægir vegna náttúru, menningar og / eða sögu t.d. með fróðleiksskiltum og fræðsluefni á vefsíðu bæjarins *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*
- Sérstök áhersla verði lögð á kynningu og fræðslu á friðlýsingu hluta Skerjafjarðar innan lögsögu Kópavogs.
- Kópavogsbær beiti sér fyrir því meðal sveitarfélaga er eiga lögsögu í Skerjafirði að unnin verði úttekt á stöðu fjarðarins með tilliti til náttúruverndar og mögulegrar byggðaðróunar á höfuðborgarsvæðinu *í samræmi við heimsmarkmið 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*
- Unnið verði að stækkun á friðlýstu svæði við Tröllabörn í Lækjarbotnum.
- Tekin verði saman náttúru- og sögumínjaskrá fyrir Kópavog þar sem m.a. kemur fram afmörkun og lýsing á vernduðum stöðum og svæðum, *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar*, sem og almennar reglur um umgengni við staðina eða svæðin.
- Á hverju ári verði valinn staður sem þykir mikilvægur sökum náttúru, sögu- eða menningar og fróðleiksskilti sett upp *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*

ÖNNUR NÁTTÚRUVERND

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram í skipulagi.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið sett fram í skipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram í skipulagi.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar leiðir settar fram í skipulagi.

HVERFISVERND

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Mikilvægar náttúru- og menningarminjar í Kópavogi skulu njóta verndar og í þegar byggð-um hverfum skal leggja mat á varðveislugildi byggðar og einstakra bygginga *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Yfirbragði og einkennum byggðarinnar og stöðum sem hafa sérstöðu sökum náttúru, sögu eða umhverfis verði ekki raskað *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*
- Fágæt tré og trjálundir í Kópavogi njóti verndar *í samræmi við heimsmarkmið 15.1 um sjálf-bæra nýtingu og endurheimt vistkerfa.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Huga að gerð verndaráætlunar og varðveislumats fyrir hverfi bæjarins, einstök hús, húsaðir eða svæði innan hverfa.
- Í hverfisáætlunum komi fram varðveislugildi byggðar og rammaskilmálar um yfirbragð og byggðarþróun.
- Tryggja skal aðgengi að vernduðum svæðum ásamt því að íbúar verði upplýstir um sérkenni þeirra og gildi, t.d. með fróðleiksskiltum og fræðsluefni á heimasíðu bæjarins *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*
- Settar verði reglur um trjávernd í Kópavogi. Merkileg og/eða fágæt tré verði mæld og skráð.

MINJAVERN

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Unnið verði áfram að verndun og fræðslu um menningarminjar í Kópavogi *í samræmi við 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem taka mið af mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Í samráði við Reykjavíkurborg verður umhverfi Þingness endurbætt og frekari athygli vakin á þeim sögu- og menningarminjum sem þar er að finna *í samræmi við heimsmarkmið 11.4 um verndun náttúru og menningararfleifðar.*
- Leitað verði leiða til þess að bæta aðgengi að þingstaðnum við Þinghól og gera sögu staðarins sýnilegri.
- Fornleifar í upplandi Kópavogs verði skráðar og minjagildi þeirra metið.
- Lokið verði við skráningu merkra bygginga í Kópavogi með tilliti til sögu-, menningar- og byggingarlistar og niðurstöður um varðveislumat og verndarflokka kynnt.

VATNSVERND

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Tryggja nægt neysluvatn og gæði þess í lögsögu Kópavogs svo að ekki verði þörf á meðhöndlun neysluvatns í framtíðinni *í samræmi við heimsmarkmið 3.9 um loft-, vatns- og jarðvegsmengun.*
- Koma í veg fyrir alla röskun á verndarsvæðum vatnsbóla sem getur haft í för með sér óafturkræfar afleiðingar *í samræmi við heimsmarkmið 6.6 um verndun og endurheimt vatns- og jarðvegsmengun.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið sem ekki tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Unnið verði áfram að grunnvatnsrannsóknnum í lögsögu bæjarins *í samræmi við heimsmarkmið 6.6 um verndun og endurheimt vatnstengdra vistkerfa.*
- Innan vatnsverndarsvæða verði komið í veg fyrir óæskileg áhrif af völdum athafna, starfsemi og umsvifa *í samræmi við heimsmarkmið 3.9 um loft-, vatns- og jarðvegsmengun.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar leiðir sem ekki tengjast mikilvægisgreiningu.

VERNDARSVÆÐI VEGNA STRANDMENGUNAR OG MENGUNAR Í ÁM OG VÖTNUM

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Vinna að flokkun strandsvæða og vatnasvæða í Kópavogi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Samkvæmt lögum og reglugerðum ber sveitarfélögum að láta flokka strandsvæði og vatnasvæði með tilliti til mengunar. Þessi flokkun fari fram á skipulagstímabilinu *í samræmi við heimsmarkmið 14.1 um mengun í sjó.*

SKÓGRÆKT OG UPPGRÆÐSLA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Bæta aðgengi að skógræktar- og útivistarsvæðum *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði og 15.2 um sjálfbæra skóga.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Vinna áfram að uppbyggingu Græna trefilsins og Græna stígsins.
- Unnið verði að landgræðslu og skógrækt *í samræmi við heimsmarkmið 15.2 um sjálfbæra skóga.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Unnið verði að endurskoðun á afmörkun Græna trefilsins.
- Lögð verði áhersla á skógrækt í Græna treflinum í upplandi Kópavogs og efri byggðum.

Mælikvarðar

Í aðgerðaráætlun Kópavogsbæjar sem unnin er í kjölfar aðalskipulags er að finna yfirlit yfir þær aðgerðir og mælingar sem bærinn mun fylgjast með til að styðja við framfylgd aðalskipulags. Vegna markmiða og leiða um umhverfi verður fylgst reglulega með eftirfarandi mælikvörðum:

- **Hlutfall lands innan óbyggðra svæða sem heyrir undir sérstaka vernd samkvæmt náttúruverndarlögum í samræmi við heimsmarkmið 15.1 (15.1.2).**
- **Fylgst verði með umfangi friðlýstra svæða innan Kópavogs í samræmi við heimsmarkmið 15.1.**
- **Fylgst verði með fjölda skipta á ári sem vatnsgæði eru ófullnægjandi í samræmi við heimsmarkmið 3.9.**
- **Vatnsgæði og lífríki í Elliðavatni og leirum í Kópavogi og Fossvogi verði vöktuð í samræmi við heimsmarkmið 6.6.**
- **Haldin verður skrá yfir þau hverfi Kópavogs þar sem áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga hefur farið fram í samræmi við heimsmarkmið 13.2.**
- **Stærð opinna, grænna svæða innan Kópavogs í samræmi við heimsmarkmið 11.7 (11.7.1).**
- **Fjöldi skráðra slysa á opnum svæðum innan Kópavogs í samræmi við heimsmarkmið 11.7 (11.7.2).**

9.7.2 Valkostir fyrir umhverfi

Skógrækt í upplandi

Um 157 ha land er skilgreint sem skógræktarsvæði í Lækjarbotnalandi í upplandi Kópavogs. Komið hafa fram hugmyndir um frekari skógrækt í upplandinu. Í umhverfismati eru bornir saman tveir valkostir. Annar kosturinn felur í sér stækkun á skógræktarsvæði í Lækjarbotnalandi um 120 ha. Svæðið yrði utan við Fossvallarétt og beitarhólf tengd henni. Hinn valkosturinn er mun umfangsmeiri eða um 431 ha svæði sem afmarkast af mörkum Lækjarbotnlands í vestri, um 50 m meðfram Suðurlandsvegi og Neðri Fóelluvötnum í norðri, upp með Bláfjallavegi og hraunjaðri í austri og suðri og rótum Sandfells í suðvestri.

Skógrækt	A) Skógræktarsvæði stækkað í Lækjarbotnalandi	B) Frekari stækkun á skógræktar- og uppgræðslusvæði að Bláfjallavegi, að hluta innan Þjóðlendu
Náttúrufar	Út frá núverandi gögnum er ekki augljóst hvort einhverjar takmarkanir eru fyrir hendi varðandi náttúrufar.	Sama og A) auk þess sem skoða þarf takmarkanir á skógrækt við Neðri Fóelluvötn og nærri farvegi Fossvallaár þar vestur af.
Andrúmsloft	Stefna um skógrækt hefur í för með sér bindingu kolefnis og því jákvæð áhrif á andrúmsloft.	Sama og A)
Samfélag	Stefna hefur ekki áhrif á samfélag.	Stefna hefur ekki áhrif á samfélag.
Hagrænir	Taka þarf tillit til háspennulínu sem liggur í gegnum svæðið og er skilgreint helgunarsvæði vegna þess.	Taka þarf tillit til háspennulínu sem liggur í gegnum svæðið og er skilgreint helgunarsvæði vegna þess.
Auðlindir	Skógræktarsvæði yrði innan grann- og fjar-svæðis vatnsverndar sem er ekki breyting frá núverandi skógræktarsvæði í Lækjarbotnum. Uppgræðsla er háð starfsleyfi heilbrigðisnefndar í samræmi við samþykkt um vatnsvernd.	Sama og A) nema hvað umtalsvert stærra svæði er undir. Herminjar eru innan svæðis sem taka þarf tillit til við nánari útfærslu.

Óbyggð svæði í upplandi

Kópavogur hefur yfir að ráða umfangsmiklu svæði í upplandi. Svæðið hefur verið skilgreint að mestu sem óbyggð svæði enda vel út fyrir skilgreind vaxtarmörk þéttbýlis og einnig er svæðið ekki ákjósanlegt til uppbyggingar húsnæðis vegna hæðar yfir sjávarmáli og staðsetningar innan vatnsverndarsvæðis. Komið hefur til tals að staðsetja opið svæði nálægt Bláfjöllum og breyta þannig landnotkun. Í umhverfismati eru þessir valkostir metnir.

Óbyggð svæði	A) Nýtt landsvæði í Kópavogi-óbyggð svæði	B) Opið svæði til útivistar við hliðina á skíðasvæðinu í Bláfjöllum
Náttúrufar	Meginþorri svæðis er hraun og stór hluti þess heyrir undir sérstaka vernd skv. náttúruverndarlögum. Það að halda svæðinu sem óbyggðu hefur jákvæð áhrif á verndargildi.	Yrði að hluta á eldhrauni sem heyrir undir sérstaka vernd skv. náttúruverndarlögum. Gæta þyrfti varúðar við skipulag nýtingar. Þannig eru áhrif háð útfærslu.
Andrúmsloft	Stefna hefur óveruleg áhrif á andrúmsloft.	Stefna hefur óveruleg áhrif á andrúmsloft.
Samfélag	Stefna hefur óveruleg áhrif á samfélag.	Stefna býður upp á möguleika á nýtingu svæðis til útivistar. Áhrif fara þó eftir útfærslu.
Hagrænir	Stefna hefur óveruleg áhrif á hagræna þætti.	Stefna hefur óveruleg áhrif á hagræna þætti.
Auðlindir	Stefna hefur jákvæð áhrif á auðlindir þar sem svæðið er að mestu skilgreint sem vatnsverndarsvæði en kvaðir eru á nýtingu og uppbyggingu mannvirkja.	Opið svæði er staðsett innan fjarsvæðis vatnsverndar höfuðborgarsvæðisins. Um umgengni á því svæði gildir samþykkt um vatnsvernd og eru allar framkvæmdir háðar leyfi heilbrigðisnefndar. Áhrif eru háð útfærslu.

9.7.3 Niðurstaða samanburðar

Borin eru saman áform um umtalsverða stækkun skógræktar- og landgræðslusvæði í upplandi Kópavogs í framahaldi af núverandi svæði í Lækjarbotnum. Töluverður stærðarmunur er á tillögnum. Uppgræðsla lands hefur jákvæð áhrif á andrúmsloft með bindingu kolefnis. Skoða þarf betur áhrif á náttúrufar og hvort þar séu takmarkanir. Taka þarf tillit til helgunarsvæðis háspennulínu sem liggur um svæðið sem og minja. Megin takmarkanir snúa að vatnsvernd en skógræktarsvæðið yrði staðsett innan grann- og fjarsvæðis vatnsverndar og þarf að sækja um starfsleyfi til heilbrigðisnefndar. Frekari uppbygging skógræktar er háð mati á umhverfisáhrifum framkvæmda í samræmi við lög nr. 106/2000.

Kópavogur hefur yfir að ráða stóru landsvæði í upplandinu. Meirihluti þess landssvæðis er þakinn nútímahrauni sem einnig er ákomusvæði ofanvatns og er um leið vatnsból höfuðborgarsvæðisins. Um það gilda því kvaðir um notkun sem settar eru fram í samþykkt um vatnsvernd höfuðborgarsvæðisins. Nútímahraun sem slíkt fellur einnig undir sérstaka vernd samkvæmt náttúruverndarlögum og ber að forðast að raska því. Í umhverfismati eru bornir saman þeir kostir að nýtt landsvæði Kópavogs í upplandinu muni verða skilgreint sem óbyggð svæði eða að hluti þess við Bláfjöll fái skilgreininguna opið svæði. Samanburður sýnir að áhrif á náttúrufar og auðlindir eru jákvæð ef svæðið verður skilgreint sem óbyggð svæði með lágmarksafnot vegna þeirra kvaða sem eru um nýtingu svæðisins. Áhrif á aðra umhverfisþætti eru metin óveruleg. Skilgreining hluta svæðis sem opins svæðis til útivistar hefur í för með sér nýtingu svæðis og mögulega uppbyggingu aðstöðu samfara á því. Slíkt getur haft neikvæð áhrif í för með sér en áhrif eru þó metin óviss og háð nánari útfærslu svæðis.

9.7.4 Heildarniðurstaða stefnu um umhverfi

Við rýni á stefnumiðum aðalskipulags, sem unnin var í kjölfar mikilvægisgreiningar Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna, kom í ljós að stefnumörkun Kópavogs til þessa hefur á margan hátt tekið mið af þeim leiðarljósum sjálfbærni sem sett eru fram í heimsmarkmiðunum. Í mikilvægisgreiningu kom fram enn skarpri sýn sem fól í sér að framsetningu nýrra stefnumiða og sjálfbærnimælikvarða sem lagt er til að verði vaktaðir til þess að fylgjast með að stefnunni sé framfylgt. Stefnumið umhverfis falla nú enn betur en áður að þeim umhverfisþáttum sem stefnan er borin saman við. Í þessari endurskoðun er bætt við stefnumiðum um loftslag í samræmi við landsskipulagsstefnu. Þótt loftslag sé ekki landnotkunarflokkur er sérstök umfjöllun í kafla um umhverfismál þar sem loftslagsmál ganga þvert á alla flokka. Við rýni á stefnumiðum með tilliti til heimsmarkmiða komu loftslagsmál upp í öllum landnotkunarköflum og er almenna stefnan sem sett er fram að við skipulagsgerð verði tekið tillit mögulegra áhrifa loftslagsbreytinga. Í upplandi Kópavogs er umfangsmikið svæði sem skilgreint er sem óbyggt svæði. Innan þessa svæðis eru einnig flest þau svæði sem hafa verndarskilgreiningu innan sveitarfélagsins, með tilliti til náttúruverndar og vatnsverndar. Í stefnumörkun aðalskipulags er lögð áhersla á að standa vörð um þessi svæði sem er í samræmi við náttúruverndaráætlanir og svæðisskipulag vatnsverndar á höfuðborgarsvæðinu og er lögð áhersla á fræðslu til almenning um nýtingu þessa svæðis. Slíkt hefur einnig jákvæð áhrif á náttúrufar og auðlindir, enda um að ræða vatnsauðlind höfuðborgarsvæðisins. Stefna um opin svæði innan marka sveitarfélagsins tekur mið af því að íbúar hafi jafnt aðgengi og þannig séu opin svæði innan hvers hverfis sveitarfélagsins. Slík stefnumörkun er í samræmi við lýðheilsuáhrif og hefur jákvæð áhrif á samfélag. Stefna um skógrækt og uppgræðslu miðar að því að vinna áfram að uppbyggingu græna trefilsins sem umlykur höfuðborgarsvæðið og að bæta aðgengi að skógræktar- og útivistarsvæðum í samræmi við svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins með jákvæðum áhrifum á samfélag og náttúrufar.

9.8 Grunnkerfi

9.8.1 Stefna aðalskipulags um grunnkerfi

Stefna aðalskipulags um grunnkerfi er sett fram í kafla 5 í greinargerð aðalskipulags. Við greiningu á sjálfbærni Kópavogs með tilliti til grunnkerfa voru ýmsir þættir sem komu fram við mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Þau heimsmarkmið sem þóttu vera mikilvægust fyrir þennan málaflokk voru eftirfarandi (Heimsmarkmið og undirmarkmið):

HEIMSMARKMIÐ	UNDIRMARKMIÐ
 <p>11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG</p>	<p>11. GERA BORGIR OG ÍBÚÐASVÆÐI ÖLLUM MÖNNUM AUÐNOTUÐ, ÖRUGG, VIÐNÁMSPOLIN OG SJÁLFBÆR</p> <p>11.2 Eigi síðar en árið 2030 geti allir ferðast með öruggum sjálfbærum samgöngutækjum á viðráðanlegu verði á bættu vegakerfi. Lögð verði áhersla á betri almenningsamgöngur sem taka mið af fólki í viðkvæmri stöðu, konum, börnum, fötluðu fólki og öldruðum.</p> <p>11.6 Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs.</p>
 <p>13 AÐGERÐIR Í LOFTSLAGSMÁLUM</p>	<p>13. GRÍPA TIL BRÁÐRA AÐGERDA GEGN LOFTSLAGSBREYTINGUM OG ÁHRIFUM ÞEIRRA</p> <p>13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.</p>

HEIMSMARKMIÐ	UNDIRMARKMIÐ
 <p>6 HREINT VATN OG HREINLÆTISABSTADA</p>	<p>6. TRYGGJA AÐGENGI AÐ OG SJÁLFBÆRA NÝTINGU, ALLRA Á HREINU VATNI OG SALERNISADSTÖÐU</p> <p>6.6 Eigi síðar en árið 2020 verði unnið að úrræðum til að vernda og endurheimta vatnstengd vistkerfi, þ.m.t. fjalllendi, skóga, votlendi, ár, grunnvatnsból og vötn.</p>
 <p>7 SJÁLFBÆR ORKA</p>	<p>7. TRYGGJA ÖLLUM AÐGANG AÐ ÖRUGGRI OG SJÁLFBÆRRI ORKU Á VIÐRÁÐANLEGU VERÐI</p> <p>7.2 Eigi síðar en árið 2030 hafi hlutfall endurnýjanlegrar orku af orkugjöfum heimsins aukist verulega.</p>
 <p>9 NÝSKÖPUN OG UPPBYGGING</p>	<p>9. BYGGJA UPP VIÐNÁMSPOLNA INNVIÐI FYRIR ALLA, STUÐLA AÐ SJÁLFBÆRRI IÐNVÆÐINGU OG HLÚA AÐ NÝSKÖPUN</p> <p>9.1 Þróaðir verði traustir innviðir, sjálfbærir og sveigjanlegir, hvort sem er staðbundnir eða yfir landamæri, í því skyni að styðja við efnahagsþróun og velmegun þar sem lögð verði áhersla á jafnt aðgengi á viðráðanlegu verði fyrir alla.</p>

Unnið var að rýni á stefnumiðum sveitarfélagsins út frá þeim áherslum sem fram komu í mikilvægisgreiningu. Niðurstaða þeirrar rýni leiddi til breytinga á stefnumiðum og einnig nýjum stefnumiðum. Að auki var unnið að því að fá fram mælikvarða svo að unnt verði að mæla frammistöðu stefnumörkunar á skipulagstímabilinu og eru mælikvarðar sem við eiga um skilgreind heimsmarkmið settir fram í lok þessa kafla. Í aðgerðaráætlun aðalskipulags er svo yfirlit yfir alla þá mælikvarða sem Kópavogsbær hefur greint í vinnu við þessa endurskoðun aðalskipulags sem og í fyrri vinnu við Staðardagsskrá 21. Aðgerðaráætlunin er unnin í kjölfar aðalskipulags. Eftirfarandi er stefna aðalskipulags um grunnkerfi með áorðnum breytingum eftir rýni út frá Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. *Ný markmið eru auðkennd með grænum lit sem og breytingar á markmiðum núgildandi aðalskipulags (2012-2024).* Engar breytingar voru gerðar á stefnumörkun um landnotkunarflokkana gatnakerfi, lestasamgöngur, flugvallir, bílastæði, hafnarsvæði og varúðarsvæði.

SAMGÖNGUR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Stuðlað verði að vistvænum samgöngum og möguleikar fólks til að velja á milli einkabilsins og annars ferðamáta auknir. Um leið verði reynt að draga úr áhrifum samgangna á umhverfið *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*
- Samgöngur verði greiðar og öruggar fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur, almenningsvagna og einkabíla *í samræmi við heimsmarkmið 3.6 um öruggar samgöngur, 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum og 11.2 um öruggar og sjálfbærar samgöngur.*
- Kópavogsbær stuðli að notkun umhverfisvænna orkugjafa *í samræmi við heimsmarkmið 7.2 um aukið hlutfall endurnýjanlegrar orku.*
- *Við skipulag samgöngumannvirkja skal horft til mögulegra áhrifa loftslagsbreytinga í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.*

- Stuðlað verði að vistvænum samgöngum, góðum almenningssamgöngum og Borgarlínu (hágæðaalmenningsamgöngur) samhliða þéttingu byggðar. Samtímis verði reynt að draga úr áhrifum samgangna á umhverfið *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum og 11.2 um öruggar og sjálfbærar samgöngur.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Aukin áhersla verður lögð á upplifun á mismunandi tegundum göturýmris og mörkin milli mismunandi tegunda gatna gerð skýrari til að öikumenn upplifi mun á umhverfi gatna og ökuhraða.
- Gert verði ráð fyrir samgöngumiðstöð á miðsvæðinu við Reykjanesbraut.
- Tryggt verði að stofnbrautakerfi höfuðborgarsvæðisins hindri ekki samgang íbúa milli hverfa *í samræmi við heimsmarkmið 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*
- Við uppbyggingu á samgöngumannvirkjum verði gert ráð fyrir sérstökum stígum fyrir hjólréiðamenn.
- Gæði innviða fyrir vistvænni ferðamáta verða aukin og samþættingu þeirra hvort sem um er að ræða gangandi/hlaupandi, hjólandi vegfarendur eða almenningssamgöngur.
- Uppbygging samgöngumannvirkja taki mið af þörfum og óskum íbúa og annarra hagsmunaaðila *í samræmi við heimsmarkmið 11.3 um þáttöku íbúa í skipulagsmálum.*
- Lögð er áhersla á skilvirk og örugg samgöngumannvirki.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Gatnakerfið verði hannað með öryggi vegfarenda og íbúa í huga og góðum tengingum milli hverfa, þjónustusvæða, göngu- og hjólaleiða *í samræmi við heimsmarkmið 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum og heimsmarkmið 3.6. um öruggar samgöngur.* Unnið verði eftir umferðarskipulagi Kópavogs þar sem áhersla er lögð á 30 km hraða innan hverfa.
- Farartæki í eigu bæjarfélagsins skulu knúin vistvænu eldsneyti eða vera umhverfisvæn á annan hátt í samræmi við *heimsmarkmið 7.2 um aukið hlutfall endurnýjanlegrar orku og 11.6 um lágörkun skaðlegra umhverfisáhrifa.*
- Hvatt verði til aukinnar rafvæðingar vegna notkunar rafbíla *í samræmi við heimsmarkmið 7.2 um aukið hlutfall endurnýjanlegrar orku.*
- Þjónustuaðilar bensinstöðva verði hvattir til að bjóða upp á vistvæna orkugjafa *í samræmi við heimsmarkmið 7.2 um aukið hlutfall endurnýjanlegrar orku.*
- *Unnið verði áhættumat fyrir samgöngumannvirki vegna áhrifa loftslagsbreytinga. Þar sem niðurstaða áhættumats er „veruleg neikvæð áhrif“ verði gripnið til aðgerða í samræmi við heimsmarkmið 13.2 um ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Þjónustustig aðalgatnakerfisins lækki ekki. Gatnaskipulag bæjarins skal byggt á flokkun gatna í húsagötur, safn-, tengi- og stofnbrautir.
- Unnin verði ný umferðaröryggisáætlun fyrir Kópavog og á grundvelli hennar framkvæmdaráætlun til 10 ára.
- Arnarnesvegur frá Rjúpnadal að Breiðholtsbraut verði lagður á skipulagstímabilinu.
- Ákvarðanir um uppbyggingu umhverfis og innviða eru teknar í kjölfar kostnaðar- og ábatagreininga.
- Við allar framkvæmdir skal tryggja aðgengi fyrir alla. Við tímabundnar framkvæmdir skal tryggja hjáleidir og viðeigandi merkingar.
- Nýta á tækninýjungar og deilikerfi til að gera samgöngur greiðari, öruggari og hagkvæmari fyrir alla.
- Áhersla verður lögð á upplýsingaflæði til íbúa um framkvæmdir og breytingar í sveitarfélaginu. Á framkvæmdatíma skal sérstaklega huga að merkingum á hjáleiðum.

- Gæta skal samræmis við markmið svæðisskipulags „Höfuðborgarsvæðið 2040“. „Sveitarfélög in á Höfuðborgarsvæðinu hafa sett sér markmið að draga úr notkun einkabílsins þannig að:
 - hlutdeild bílferða lækki úr 75% árið 2011 í 58% árið 2040
 - hlutfall almenningssamgangna aukist úr 4% í 12% og að
 - samanlögð hlutdeild gangandi og hjólandi fari úr 21% í 30% árið 2040.“

GATNAKERFI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið um gatnakerfi sett fram í aðalskipulagi.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið um gatnakerfi sett fram í aðalskipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir um gatnakerfi settar fram í aðalskipulagi.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar leiðir um gatnakerfi settar fram í aðalskipulagi.

GÖNGU-, HJÓLA- OG REIÐSTÍGAR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Tryggt verði aðgengi allra íbúa að öruggum hjóla- og göngustígum *í samræmi við heimsmarkmið 11.2 um öruggar og sjálfbærar samgöngur og heimsmarkmið 3.6. um öruggar samgöngur.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Unnið verði áfram að uppbyggingu göngu-, hjólastígakerfis um bæjarlandið og það tengt við útivistarsvæðin.
- Tryggja skal góðar tengingar stígakerfis milli sveitarfélaga, hverfa og útivistarsvæða.
- Unnið verði áfram að uppbyggingu reiðleiðakerfis innan bæjarlandsins og það tengt við samsvarandi leiðir.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Við deiliskipulag nýrrar byggðar verði horft til þess að stígakerfi verði aðgengilegt, öruggt og víðfeðmt *í samræmi við heimsmarkmið 11.2 um öruggar og sjálfbærar samgöngur og heimsmarkmið 3.6. um öruggar samgöngur.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Gerð verði úttekt á því hvar er þörf á að bæta aðgengi að útivistarsvæðum, sem og ferðaleiðum, fyrir gangandi, hjólandi og ríðandi vegfarendur. 5 ára framkvæmdaráætlun í það minnsta verði gerð í kjölfarið.
- Unnið verði eftir hjólréiðaáætlun fyrir Kópavogsbæ með áherslu á greiðfært og öruggt stofnstígakerfi og öruggar leiðir milli heimilis og skóla.
- Í samvinnu við borgaryfirvöld verði komið á göngu- og hjólatengingu frá Kársnesi yfir Fossvog *í samræmi við heimsmarkmið 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*
- Gerður verði útivistarstígur meðfram Elliðavatni. Stígarnir verði í samvinnu við borgaryfirvöld tengdir inn á stígakerfi Reykjavíkur *í samræmi við heimsmarkmið 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*
- Stígar í Fossvogsdal um Kársnes, í Kópavogsdal, á Selhrygg og umhverfis Elliðavatn verði auðkenndir og varðaðir með stikum sem sýna vegalengdir til að merkja betur göngu- og hlaupaleiðir um bæjarlandið.

- Markvisst verði unnið að bættri aðstöðu fyrir hjólafólk t.d. með hjólagrindum og hjólaskýlum.
- Gerður verði gönguslóði á hverfisvernduðu (bæjarvernduðu) svæði meðfram Dimmu sem tengist stígakerfi Elliðaárdals við Breiðholtsbraut.
- Lagðir verði útivistarstígar á Vatnsendaheiði sem tengjast Heiðmörk.
- Byggðir verða upp útivistarstígar á jaðarsvæðum.
- Flokkun hjólastígakerfis í samgöngustíga, útivistar- og tómstundastíga, tengistíga.
- Hjóla- og göngustígar verði aðskildir á stofnleiðum.

ALMENNINGSSAMGÖNGUR - STRÆTÓ OG BORGARLÍNA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Tryggt verði aðgengi allra íbúa að öruggum almenningssamgöngum *í samræmi við heimsmarkmið 11.2 um öruggar og sjálfbærar samgöngur.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Almenningsamgöngur þjóni sem best þörfum íbúa Kópavogs vegna atvinnu, skóla og frístundastarfs.
- Þétting byggðar greiðir fyrir betri nýtingu almenningsamgangna.
- Stefnt er að uppbyggingu Borgarlínu í samvinnu við sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu *í samræmi við heimsmarkmið 17.17 um skilvirk samstarfsverkefni.*
- Aðstaða á biðstöðvum verði bætt, bæði fyrir farþega og strætisvagna, og biðstöðvum gefið nafn.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Við deiliskipulag nýrrar byggðar verði horft til þess að almenningsamgöngur verði aðgengilegar *í samræmi við heimsmarkmið 11.2 um öruggar og sjálfbærar samgöngur.*
- Unnið verði að bættri þjónustu Strætó bs, t.d. með tíðari ferðum.
- Gönguleiðir að biðstöðvum strætó verði greiðar og öruggar.
- Unnið verði að því að veita almenningsvögnum forgang í umferðinni, t.d. með sér akreinum og forgangi á umferðarljósum.
- Greina þarf hvar strætisvagnar verða helst fyrir töfum innan bæjarins og leysa úr þeim með breyttu skipulagi ef hægt er.
- Sérstök áhersla verði lögð á að þetta byggð nálægt almenningsamgöngum, strætó og borgarlínu.
- Við endurskoðun miðsvæðis við Reykjanesbraut verði hugað sérstaklega að almenningsamgöngum, m.a. mögulegri staðsetningu skiptistöðvar sem tengdist mögulegu lestarspori meðfram Reykjanesbraut.

LESTARSAMGÖNGUR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið um lestarsamgöngur sett fram í aðalskipulagi.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið um lestarsamgöngur sett fram í aðalskipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir um lestarsamgöngur settar fram í aðalskipulagi.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar leiðir um lestarsamgöngur settar fram í aðalskipulagi.

FLUGVELLIR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Sandskeiðsflugvöllur verði áfram miðstöð æfinga-, svif og vélflugs á höfuðborgarsvæðinu.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Vinna deiliskipulag af Sandskeiðsflugvelli. Bæta aðstöðu á athafnasvæði vallarins.

BÍLASTÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið sett fram um bílastæði í aðalskipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar leiðir settar fram um bílastæði í aðalskipulagi.

HAFNARSVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Glæða skal hafnarsvæðið nýju lífi og starfsemi hafnarinnar þróað í lífliga útivistarhöfn fyrir báta og skip sem höfnin ber.
- Hafnarsvæðið verði aðlagð aðliggjandi byggð þar sem verða íbúðir, verslun og þjónusta og athafnastarfsemi.
- Kópavogshöfn og Fossvogshöfn/Ýmishöfn verði Bláfánahafnir þ.e. umhverfisstærðar.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Grófari atvinnustarfsemi verði víkjandi.
- Við endurskipulagningu svæðisins verði horft til sjálfbærni byggðarinnar.

VARÚÐASVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Mengun verði innan viðmiðunarmarka *í samræmi við heimsmarkmið 3.9 um loft-, vatns- og jarðvegsmengun og 11.6 um lágmörkun skaðlegra umhverfisáhrifa.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Gerðar verði áfram reglubundnar mælingar á hljóð- og loftmengun í Kópavogi og metið hvar þurfi að fara í úrbætur vegna þessa.
- Loft- og hávaðamengun vegna umferðar, s.s. bifreiða og flugvéla verði innan viðmiðunarmarka. Unnin verði samþykkt um hljóðvarnargler í íbúðarhúsi við umferðarmiklar götur.
- Sinubreiður, s.s. lúpínubreiður verði metnar með tilliti til brunahættu vegna nálægðar við byggð.

VEITUR OG HELGUNARSVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Veitur Kópavogsbæjar séu í hæsta gæðaflokki og valdi ekki skaða á lífríkinu *í samræmi við heimsmarkmið 6.3 um aukin vatnsgæði, 6.6 um verndun og endurheimt vatnstengdra vistkerfa og 9.1 um jafnt aðgengi að sjálfbærum og sveigjanlegum innviðum.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin önnur markmið sett fram um veitur og helgunarsvæði í aðalskipulagi

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- *Eftirlit verði haft með vatnsverndarsvæðum og vöktun á neyslvatni í samræmi við heimsmarkmið 6.6 um verndun og endurheimt vatnstengdra vistkerfa.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Stefna skal að því að háspennulínur innan svæðisins skuli ekki fjölgað en frekar horft til þess að setja háspennustrengi í jörðu eða auka flutningsgetu núverandi háspennulína með hærri spennu.
- Allir íbúar bæjarins geti tengst háhraða interneti.
- Tryggja ber áfram reglubundna lekaleit á dreifikerfi Vatnsveitu Kópavogs.
- Vinna markvisst að því að regnvatn af götum Kópavogs fari í settjarnir áður en það fer í viðtaka ásamt almennri innleiðingu annarra blágrænna ofanvatnslausna.

SORP

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- *Draga skal* úr myndun úrgangs og stuðla að sem mestri endurnýtingu og endurvinnslu *í samræmi við heimsmarkmið 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin markmið sett fram.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Kópavogsbær vinni markvisst að því að minnka förgun á lífrænum og brennanlegum úrgangi samkvæmt markmiðum Landsáætlunar Umhverfisstofnunar og sameiginlegri svæðisáætlun sveitarfélaga á suðvesturlandi um meðhöndlun úrgangs *í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmörkun skaðlegra umhverfisáhrifa og 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*

- Fylgst verði reglulega með sormagni og flokkun sorps með grænu bókhaldi og niðurstöðurnar verði birtar í ársskýrslu bæjarins *í samræmi við heimsmarkmið 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*
- Gert verði áfram ráð fyrri grenndargámum fyrir annað sorp en það sem verður sótt til íbúa *í samræmi við heimsmarkmið 11.6 um lágmörkun skaðlegra umhverfisáhrifa og 12.5 um minni úrgang, aukna endurvinnslu og minni sóun.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar leiðir settar fram.

Mælikvarðar

Í aðgerðaráætlun Kópavogsbæjar sem unnin er í kjölfar aðalskipulags er að finna yfirlit yfir þær aðgerðir og mælingar sem bærinn mun fylgjast með til að styðja við framfylgd aðalskipulags. Vegna markmiða og leiða um grunnkerfi verður fylgst reglulega með eftirfarandi mælikvörðum:

- *Vatnsgæði og lífríki í Elliðavatni og leirum í Kópavogi og Fossvogi verði vöktuð í samræmi við heimsmarkmið 6.6.*
- *Fylgst verði með hlutfalli umhverfissvænna bíla af heildarfjölda skráðra bíla í Kópavogi í samræmi við heimsmarkmið 7.2.*
- *Fylgst verði með hlutfalli farþega sem nýta sér mismunandi samgönguferðamáta í samræmi við heimsmarkmið 9.1.*
- *Fylgst verði með hlutfalli íbúa með auðvelt aðgengi að hjóla- og göngustígum sem miðar við minni fjarlægð en 500 m frá heimili, skóla eða vinnu í samræmi við heimsmarkmið 11.2.*
- *Fylgst verði með hlutfalli íbúa með auðvelt aðgengi að almenningssamgöngum sem miðar við minni fjarlægð en 500 m frá heimili, skóla eða vinnu í samræmi við heimsmarkmið 11.2.*
- *Haldin verður skrá yfir þau samgöngumannvirki Kópavogs þar sem áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga hefur farið fram í samræmi við heimsmarkmið 13.2.*

9.8.2 Valkostir fyrir grunnkerfi

Í umhverfismati er umfjöllun um valkosti beint að eftirfarandi framkvæmdum.

- Reykjanesbraut á milli Glaðheima og Smáralindar (stokkur).
- Flugvöllur á Sandskeiði.

Umfjöllun um valkosti snýr að samanburði á uppbyggingu nýrra samgöngumannvirkja sem talin eru upp í kafla 5.1.2 um gatnakerfi og áætlaða þróun umferðar og í kafla 5.1.6 um flugvöll.

Reykjanesbraut á milli Glaðheima og Smáralindar

Í svæðiskjarnanum í Smáranum hefur orðið mikill vöxtur og er stefnt að frekari uppbyggingu atvinnu- og íbúðarhúsnæðis til framtíðar. Á milli Glaðheima og Smáralindar er gert ráð fyrir tengingu. Til samanburðar í umhverfismati eru tillögur sem hafa verið til skoðunar um mismunandi tengingar á milli þessara svæða.

Smáralind-Glaðheimar. Tenging	Brú (gangandi, hjólandi, akandi) yfir núverandi Reykjanesbraut	Stokkur yfir Reykjanesbraut og undirgöng fyrir umferð	Reykjanesbraut niðurgrafin og flæði umferðar á milli svæða í núverandi legu
Náttúrufar	Borgarumhverfi og því óveruleg áhrif á náttúrufar.	Borgarumhverfi og því óveruleg áhrif á náttúrufar.	Borgarumhverfi og því óveruleg áhrif á náttúrufar.

Smáralind- Glaðheimar. Tenging	Brú (gangandi, hjólandi, akandi) yfir núverandi Reykjanesbraut	Stokkur yfir Reykjanes- braut og undirgöng fyrir umferð	Reykjanesbraut niður- grafin og flæði um- ferðar á milli svæða í núverandi legu
Andrúmsloft	Aukin uppbygging hús- næðis hefur í för með sér aukna umferð. Með góðum tenginum og aðgengi að vistvænum samgöngum er unnt að draga úr umferð öku- tækja og draga þannig úr neikvæðum áhrifum á þennan þátt.	Sama og A) nema hluti umferðar á milli hverfa fer um undirgöng og dregur þannig úr áhrifum á yfirborði á þeim kafla.	Sama og A) nema að Reykjanesbraut færi í lokaðan stokk sem hefði jákvæð áhrif á andrúmsloft á þessu svæði.
Samfélag	Hefur jákvæð áhrif að tengja saman tvö stór atvinnu- og íbúðar- hverfi. Stytta þannig ferðaleiðir og gefa möguleika á að nýta vistvænar samgöngur. Slíkt hefur jákvæð áhrif á lýðheilsu.	Sama og A) nema að jákvæð áhrif á lýðheilsu eru meiri þar sem hljóð- vist á svæðinu batnar með byggingu stokks.	Sama og A) nema að jákvæð áhrif á lýðheilsu eru meiri þar sem hljóðvist á svæðinu batnar með því að setja Reykjanes- braut í niðurgraffinn stokk.
Hagrænir	Þessi kostur yrði ódýrast- ur en gefur ekki mögu- leika á að þróa sam- hangandi byggð á milli svæða. Háð útfærslu.	Með gerð stokks er mögulegt að þróa sahangandi byggð á milli svæða og nýta þannig landið betur. Er kostnaðarsamari en A). Háð útfærslu.	Með gerð stokks er mögulegt að þróa sahangandi byggð á milli svæða og nýta þannig landið betur. Er kostnaðar- samasta leiðin. Háð útfærslu.
Auðlindir	Ný brú kemur yfir Reykja- nesbraut sem hefur ekki afgerandi áhrif á landrými og landslag í þéttbýlisumhverfi.	Stokkur og möguleg byggð á stokki, breytir útliti svæðis. Talsverð truflun á umferð verður við gerð stokks og undirganga.	Ásýnd svæðis breytist með uppbyggingu. Að öllum líkindum verður mest rask á umferðarstraumum á framkvæmdatíma þessarar tillögu.

Flugvöllur á Sandskeiði

Á Sandskeiði hefur verið aðstaða Svifflugfélags Íslands um árabíl. Til stendur að sú aðstaða og nýting verði áfram í boði á því svæði. Einnig eru áform um að bæta aðstöðuna með uppbyggingu mannvirkja innan flugvallarsvæðis.

Flugvöllur á Sandskeiði	Frekari uppbygging	Núllkostur-engin frekari uppbygging
Náttúrufar	Við frekari mannvirkjagerð þarf að huga að þeim vistgerðum sem kortlagðar hafa verið af Náttúrufræðistofnun Íslands en sumar þeirra hafa hátt verndargildi.	Flugvöllurinn að mestu á graslendi í tæplega 200 m hæð.
Andrúmsloft	Ekki líklegt að frekari uppbygging hefði teljandi áhrif á andrúmsloft.	Umferð og starfsemi er í dag þannig að lítil áhrif eru á andrúmsloft.

Flugvöllur á Sandskeiði	Frekari uppbygging	Núllkostur-engin frekari uppbygging
Samfélag	Uppbygging gæti haft í för með sér fleiri mannvirki á svæðinu. Gæta þyrfti að yfirbragði og að þau falli vel að umhverfinu.	Fá mannvirki eru á svæðinu og ekki vitað um menningarminjar.
Hagrænir	Frekari uppbygging gæti stutt við þá starfsemi sem fyrir er.	Svæðið hefur verið nýtt um langt skeið og liggur vel við samgöngum.
Auðlindir	Vegna staðsetningar á vatnsverndarsvæði þarf að gæta sérstakrar varúðar við alla uppbyggingu og fara eftir þeim leiðbeiningum sem liggja fyrir í samþykkt um vatnsvernd höfuðborgarsvæðisins.	Staðsetning á vatnsverndarsvæði setur skorður.

9.8.3 Niðurstaða samanburðar

Í aðalskipulagi er sett fram stefna um tengingu Glaðheimahverfis og Smáralindar yfir Reykjanesbraut. Nánari útfærsla á tengingu biður hönnunar og að öllum líkindum þarf að spyrjast fyrir um matsskyldu í samræmi við lög um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Bornir voru saman þrjár valkostir út frá fyrirliggjandi gögnum en samanburður byggir að hluta á frumathugun. Á framkvæmdatíma verður mikið rask á umferð um Reykjanesbraut, sama hvaða kostur verður fyrir valinu, en þó að öllum líkindum mest ef Reykjanesbraut verður grafin niður að hluta og sett í stokk. Eftir að framkvæmdum lýkur er munur á kostunum. Kostirnir sem gera ráð fyrir Reykjanesbraut í stokk gefa rými til uppbyggingar ofan á stokknum og þannig væri hægt að skipuleggja samhangandi byggð á milli svæða. Með uppbyggingu næðist kostnaður að hluta til baka. Slíkt hefði einnig í för með sér svæði sem hefði meiri umhverfisgæði þar sem gegnum umferð færi ekki um hverfið og þannig minni áhrif vegna bílaumferðar. Uppbygging þessa svæðis myndi einnig skapa betri tækifæri til þess að skipuleggja samgöngukerfið þannig að meiri áhersla væri lögð á vistvæna samgöngumáta sem um leið hefði jákvæð áhrif á lýðheilsu.

Í aðalskipulagi er áfram gert ráð fyrir flugvelli á Sandskeiði. Í umhverfismati er núverandi staða borin saman við mögulega frekari uppbyggingu. Bent er á að við mannvirkjagerð þurfi að huga að þeim vistgerðum sem hafa verið kortlagðar af Náttúrufræðistofnun Íslands á svæðinu. Æskilegt væri að takmarka rask á vistgerðum með háu verndargildi. Sá umhverfisþáttur sem getur verið takmarkandi varðandi frekari uppbyggingu eru möguleg áhrif á vatnsauðlindina en flugvöllurinn er staðsettur á fjarsvæði vatnsverndar höfuðborgarsvæðisins. Um það gilda reglur um framkvæmdir og ber að vinna að þeim í samráði við heilbrigðisnefnd og heilbrigðiseftirlit.

9.8.4 Heildarniðurstaða stefnu varðandi grunnkerfi

Við rýni á stefnumiðum aðalskipulags, sem unnin var í kjölfar mikilvægisgreiningar Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna, kom í ljós að stefnumörkun Kópavogs til þessa hefur á margan hátt tekið mið af þeim leiðarljósum sjálfbærni sem sett eru fram í heimsmarkmiðunum. Í mikilvægisgreiningu kom fram enn skarpari sýn sem fól í sér að framsetningu nýrra stefnumiða og sjálfbærnimælikvarða sem lagt er til að verði vaktaðir til þess að fylgjast með að stefnunni sé framfylgt. Stefnumið, sem varða grunnkerfi, falla nú enn betur en áður að þeim umhverfisþáttum sem stefnan er borin saman við. Í samræmi við svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins er megin stefna sveitarfélagsins í samgöngumálum að stuðla að vistvænum samgöngum og að möguleikar til að velja á milli einkabílsins og annars ferðamáta verði auknir. Þetta er gert m.a. með því að gera ráð fyrir uppbyggingu Borgarlínu í stefnumörkun sem og að stuðla að þéttingu byggðar. Einnig verður áfram unnið að uppbyggingu stígakerfis og aðgengi að almenningssamgöngum verði áfram tryggt. Þessar leiðir eru áhrifaríkastar til þess að draga úr áhrifum samgangna á umhverfið, þá einkum á andrúmsloft og að bæta samfélagsáhrif.

9.9 Samfélag

9.9.1 Stefna aðalskipulags um samfélag

Stefna aðalskipulags varðandi samfélag er sett fram í kafla 6 í greinargerð aðalskipulags. Við greiningu á sjálfbærni Kópavogs með tilliti til byggðar voru ýmsir þættir sem komu fram við mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Þau heimsmarkmið sem þóttu vera mikilvægust fyrir þennan málaflokk voru eftirfarandi (Heimsmarkmið og undirmarkmið):

HEIMSMARKMIÐ	UNDIRMARKMIÐ
 <p>11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG</p>	<p>11. GERA BORGIR OG ÍBÚÐASVÆÐI ÖLLUM MÖNNUM AUÐNOTUÐ, ÖRUGG, VIÐNÁMSPOLIN OG SJÁLFBÆR</p> <p>11.1 Eigi síðar en árið 2030 geti allir orðið sér úti um fullnægjandi og öruggt húsnæði á viðráðanlegu verði, fátækrahverfi verði endurbætt og grunnþjónusta standi öllum til boða.</p> <p>11.4 Blásið til sóknar til þess að vernda og tryggja náttúru- og menningararfleifð heimsins.</p> <p>11.7 Eigi síðar en árið 2030 verði græn svæði gerð örugg og aðgengileg fyrir almenning, einkum konur og börn, aldraða og fatlað fólk.</p>
 <p>10 AUKINN JÖFNUÐUR</p>	<p>10. DRAGA ÚR ÓJÖFNUÐI INNAN OG Á MILLI LANDA</p> <p>10.2 Eigi síðar en árið 2030 verði öllum gert kleift að taka þátt í félagslífi og hafa afskipti af efnahagsmálum og stjórnmálum, án tillits til aldurs, kyns, fítlunar, kynþáttar, þjóðernis, uppruna, trúarbragða, efnahags eða annarrar stöðu.</p>
 <p>3 HEILSA OG VELLÍÐAN</p>	<p>3. STUÐLA AÐ HEILBRIGÐU LÍFERNI OG VELLÍÐAN FYRIR ALLA FRÁ VÖGGU TIL GRAFAR</p> <p>3.4 Eigi síðar en árið 2030 hafi ótímabærum dauðsföllum af völdum annarra sjúkdóma en smitsjúkdóma verið fækkað um þriðjung með fyrirbyggjandi aðgerðum og meðferð og stuðlað að geðheilbrigði og vellíðan.</p> <p>3.8 Komið verði á heilbrigðisþjónustu fyrir alla óháð fjárhagslegri stöðu, aðgengi veitt að góðri og nauðsynlegri heilbrigðisþjónustu og að öruggum, virkum og nauðsynlegum lyfjum og bóluefni á viðráðanlegu verði fyrir alla</p>
 <p>4 MENNTUN FYRIR ALLA</p>	<p>4. TRYGGJA JAFNAN AÐGANG ALLRA AÐ GÓÐRI MENNTUN OG STUÐLA AÐ TÆKIFÆRUM ALLRA TIL NÁMS ALLA ÆVI</p> <p>4.2 Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að allar stúlkur og drengir eigi þess kost að þroskast og dafna frá unga aldri, fá umönnun og leikskólamenntun til að búa þau undir grunnskóla.</p>
 <p>8 GÓÐ ATVINNA OG HAGVÖXTUR</p>	<p>8. STUÐLA AÐ VIÐVARANDI SJÁLFBÆRUM HAGVEXTI OG ARÐBÆRUM OG MANNSÆMANDI ATVINNUTÆKIFÆRUM FYRIR ALLA</p> <p>8.9 Eigi síðar en árið 2030 hafi verið mótuð og innleidd stefna í því skyni að stuðla að sjálfbærri ferðaþjónustu sem skapar störf og leggur áherslu á staðbundna menningu og framleiðsluvörur.</p>

Unnið var að rýni á stefnumiðum sveitarfélagsins út frá þeim áherslum sem fram komu í mikilvægisgreiningu. Niðurstaða þeirrar rýni leiddi til breytinga á stefnumiðum og einnig nýjum stefnumiðum. Að auki var unnið að því að fá fram mælikvarða svo unnt verði að mæla frammistöðu stefnumörkunar á skipulagstímabilinu og eru mælikvarðar sem við eiga um skilgreind heimsmarkmið sett fram í lok þessa kafla. Í aðgerðaráætlun aðalskipulags er svo yfirlit yfir alla þá mælikvarða sem Kópavogsbær hefur greint í vinnu við þessa endurskoðun aðalskipulags sem og í fyrri vinnu við Staðardagskrá 21. Aðgerðaráætlunin er unnin í kjölfar aðalskipulags. Eftirfarandi er stefna aðalskipulags um samfélag með áorðnum breytingum eftir rýni út frá Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. *Ný markmið eru auðkennd með grænum lit sem og breytingar á markmiðum núgildandi aðalskipulags (2012-2024).* Engar breytingar voru gerðar á stefnumörkun um landnotkunarflokkana gæsluvellir, grunnskólar, aðrir skólar, kirkjur og trúfélög, menningarmál, málefni aldraða og málefni fatlaðs fólks.

ÍPRÓTTAMÁL - ÍPRÓTTASVÆÐI

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Allir íbúar hafi aðgang að góðum útivistarsvæðum í göngufæri frá heimilum sínum *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Skapaðar verði aðstæður fyrir alla aldurshópa til heilsuræktar, íþróttar- og tómstundarstarfs og útivistar.
- Börnum og unglungum verði gert kleift að stunda íþróttar- og tómstundastarf við sitt hæfi óháð búsetu.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Boðið verði upp á fjölbreytta aðstöðu til útivistar og íþróttaiðkunar í tengslum við íbúðarhverfi bæjarins.
- Komið verði á almennum og traustum samgöngum á milli heimila og helstu íþróttar- og tómstundamannvirka til að gera börnum og unglungum kleift að stunda íþróttar- og tómstundastarf við hæfi óháð búsetu.
- Yngstu börnunum verði gert kleift að stunda íþróttar- og tómstundastarf í sínu hverfi.

FRÍTÍMAÞJÓNUSTA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Félagsmiðstöðvar, æskulýðs- og tómstundastarf, verði í hverju hverfi í Kópavogsbæ *í samræmi við heimsmarkmið 10.2 um aukinn jöfnuð við þátttöku í félagslífi, efnahagsmálum og stjórnmálum.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna:

- Aldraðir hafi næg tækifæri til að stunda félagsstarf og sinna áhugamálum sínum *í samræmi við heimsmarkmið 10.2 um aukinn jöfnuð við þátttöku í félagslífi, efnahagsmálum og stjórnmálum.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Við uppbyggingu nýrra hverfa verði gert ráð fyrir félagsmiðstöð í tengslum við grunnskóla.
- Leitast verði við að varðveita menningararf milli kynslóða og koma á virku samstarfi milli þeirra. Stefna að því að nýta skóla sem miðstöð fyrir slíkt samstarf.
- Leitast verði við að auka tilboð/aðgengi, enn frekar, að frístundum í sumarfríi grunnskóla.

LEIKSKÓLAR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Tryggja skal jafnt aðgengi allra að leikskóla í samræmi við heimsmarkmið 4.2 um tækifæri til leikskólamenntunar.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Vinna markvisst að metnaðarfullu og framsæknu leikskólastarfi þar sem velferð barna og starfsfólks er í fyrirrúmi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Í skipulagi er tekið mið af staðsetningu leikskóla þar sem öryggi barna er haft að leiðarljósi, tengsl við íbúðarbyggð, útivistarsvæði og grunnskóla í samræmi við heimsmarkmið 4.2 um tækifæri til leikskólamenntunar.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Miða skal að jafnaði við að tveir leikskólar verði í hverju skólhverfi.
- Hönnun húsnæðis taki mið af þörfum starfseminnar hverju sinni.
- Sköpuð verði aðstaða til umhverfisfræðslu í leikskólum meðal annars með útikennslu.

GÆSLUVELLIR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin sértæk markmið um gæsluvelli sett fram í aðalskipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:::

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar sértækar leiðir um gæsluvelli settar fram í aðalskipulagi.

GRUNNSKÓLAR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Skólar í Kópavogi vinni áfram markvisst að metnaðarfullu og framsæknu skólastarfi með velferð barna og starfsfólks í fyrirrúmi.
- Skólahúsnæði og skólalóðir veiti góða aðstöðu til náms og starfs.
- Tryggja skal jafnt aðgengi allra að grunnskóla í samræmi við heimsmarkmið 4.1 um grunnskólamenntun á jafnréttisgrundvelli.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Uppbygging skóla í nýjum íbúðarhverfum miðist við að gönguleiðir að þeim verði helst ekki lengri en um 1000 m.
- Grunnskólar skulu vera heildstæðir, byggðir samhliða íbúðarhverfunum í bænum og með góðri tengingu við íbúðarbyggð og útivistarsvæði.

- Kópavogsbær sjái til þess að skólahúsnæði, lóð og aðbúnaður allur sé í samræmi við gildandi reglugerðir og viðmið. Jafnframt verði hugað að aðstöðu fyrir útikennslu.
- Í skipulagi er tekið mið af staðsetningu leikskóla í nálægð við grunnskóla þar sem haft er að leiðarljósi öryggi barna, tengsl við íbúðarbyggð, útivistarsvæði og leikskóla/grunnskóla. Við skipulag hverfa er miðað við að í 3000 manna hverfi verði byggður einn grunnskóli.
- Leitast verði við að bjóða upp á verknám í grunnskólum.

FRAMHALDSSKÓLAR

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Öllum grunnskólanemendum sem þess óska sé gefinn kostur á að stunda framhaldsnám í Kópavogi í samræmi við heimsmarkmið 4.3 um aðgengi allra að framhaldsnámi.
- Unnið verði að stofnun nýs framhaldsskóla í Kópavogi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Grunnskólanemendur séu vel upplýstir um námsframboð og möguleika að loknu grunnskólanámi og þeir hvattir til frekari menntunar í samræmi við heimsmarkmið 4.3 um aðgengi allra að framhaldsnámi.
- Skoðað verði hvort Menntaskólinn í Kópavogi hafi áhuga á að opna útibú skólans í efri byggðum og hvort möguleiki sé á samstarfi sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu um framhaldsskóla á þessu svæði með sérstakar áherslur.

AÐRIR SKÓLAR, KIRKJUR OG TRÚFÉLÖG

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Öllum grunnskólanemendum sem þess óska sé gefinn kostur á að stunda list- og verknám í Kópavogi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Skólahljómsveit Kópavogs og Tónlistarskóli Kópavogs hafi góða aðstöðu úti í hverfum til kennslu.
- Stuðlað verði að áframhaldandi tilvist Myndlistarskólans í Kópavogsbæ. Efld verði um fjöllum og aðgengi að myndlist almennt og gerðar kröfur um listræna og innihaldsríka kennslu, sem fylgir nútíma gildum.
- Nemendum verði gert kleift að stunda verknám á grunnskólastigi, t.d. með samstarfi við Tækniskóla Íslands og/eða með smiðjum í grunnskólum.

MENNINGARMÁL

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Í Kópavogi verði ætíð fjölbreytt og metnaðarfullt menningarstarf.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Miðstöð menningar verði í Hamraborg.
- Aukin áhersla verði lögð á að menningarstarfsemi verði samvinnuð skóla- og félagsstarfi.
- Í nýjum hverfum verði tekið frá svæði sem hentar fyrir menningarstarfsemi.

FÉLAGSPJÓNUSTA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- *Kópavogsbúar hafi jafnt aðgengi að félagslegri þjónustu óháð félagslegri stöðu í samræmi við heimsmarkmið 10.2 um aukinn jöfnuð við þátttöku í félagslífi, efnahagsmálum og stjórnmálum.*
- *Allir geti orðið sér úti um fullnægjandi og öruggt húsnæði á viðráðanlegu verði og grunnþjónusta standi öllum til boða í samræmi við heimsmarkmið 11.1 um aðgengi að öruggu húsnæði og grunnþjónustu.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Unnið verði áfram að framtíðaráherslum í velferðarmálum þar með talið húsnæðismálum.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Stefnt skal að því að gera fólki kleift að dvelja eins lengi og hægt er á eigin heimili við sem eðlilegastar aðstæður, ásamt því að styðja viðkomandi til sjálfsbjargar og minnka þar með umfang velferðarþjónustu.
- Stefnt er að því að sameina rekstur félagslegrar heimaþjónustu Félagspjónustunnar og heimahjúkrunar Heilsugæslunnar.
- Þegar keyptar eru leiguíbúðir skulu þær vera sem víðast í bænum.

MÁLEFNI ALDRAÐRA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin sértæk markmið um málefni aldraðra sett fram í aðalskipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar sértækar leiðir um málefni aldraðra settar fram í aðalskipulagi.

MÁLEFNI FATLAÐS FÓLKS

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engin sértæk markmið um málefni fatlaðs fólk sett fram í aðalskipulagi.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Engar sértækar leiðir um málefni fatlaðs fólks settar fram í aðalskipulagi.

HEILBRIGÐISMÁL - LÝÐHEILSA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Tryggja skal sem bestan aðgang að heilbrigðisþjónustu *í samræmi við heimsmarkmið 3.4 um aðgerðir sem stuðla að geðheilbrigði og vellíðan og 3.8 um aðgengi allra að heilbrigðisþjónustu.*
- Bæta skal lýðheilsu með heilsueflingu með áherslu á hreyfingu og hollt mataræði *í samræmi við heimsmarkmið 3.8 um aðgengi allra að heilbrigðisþjónustu.*
- Skapa skal umhverfi sem hvetur til aukinnar hreyfingar og útivistar *í samræmi við lýðheilsustefnu Kópavogsbæjar og heimsmarkmið 3.4 um aðgerðir sem stuðla að geðheilbrigði og vellíðan.*
- Öruggt aðgengi að opnum svæðum og þjónustu fyrir alla verði tryggt *í samræmi við heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

Öll núgildandi markmið tengjast heimsmarkmiðum.

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

- Vinna ber að heilsueflingu sérstaklega í grunnskólum Kópavogs *í samræmi við heimsmarkmið 3.4 um aðgerðir sem stuðla að geðheilbrigði og vellíðan.*
- Uppbygging heilsugæslustöðva verði í samræmi við aukinn íbúafjölda og að íbúar hafi greiðan aðgang að þeim í samræmi við *heimsmarkmið 3.8 um aðgengi allra að heilbrigðisþjónustu.*
- Við gerð skipulags verði horft til útfærslu göngu- og hjólastíga, aðgengi að svæðum til útivistar og leikja út frá lýðheilsusjónarmiðum í samræmi við *heimsmarkmið 3.4 um aðgerðir sem stuðla að geðheilbrigði og vellíðan og heimsmarkmið 11.7 um örugg og aðgengileg græn svæði.*

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Við nýbyggingar á vegum bæjarins, sé tekið mið af vaxandi þörf fyrir aðstöðu vegna heilsugæsluþjónustu í stofnunum, einkum í skólum.
- Samþætta skal íþróttir við skólustarf. Hvetja ber til almennt bættrar heilsu með heilbrigðri hreyfingu.
- Heilsueflingin verði sýnileg innan stofnana og fyrirtækja bæjarins óháð aldri eða getu þeirra sem þar starfa eða búa með margvíslegum leiðum. Hvatningarverðlaun Kópavogs verði veitt til fyrirtækja sem þykja standa sig best þegar kemur að heilsueflingu.
- Stuðla að betra aðgengi að hollri fæðu í húsnæði og á viðburðum bæjarins.
- Stuðlað að auknu samstarfi við heilsugæslustöðvar og aðra hagsmunaaðila innan bæjarfélagsins.
- Auka þekkingu á þeim þáttum sem hafa áhrif á geðheilsu. Lögð verður áhersla á fræðslu sem getur stuðlað að bættri vellíðan fyrir alla aldurshópa, einnig innan fyrirtækja og stofnana bæjarins *í samræmi við heimsmarkmið 3.4 um aðgerðir sem stuðla að geðheilbrigði og vellíðan.*

STJÓRNSÝSLA

Markmið sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engin markmið sett fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Markmið Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Stjórnsýslan sé skilvirk og þess gætt að almenningur hafi góðan aðgang að upplýsingum um stefnumarkandi ákvarðanir og framkvæmdir í Kópavogi og aðkomu *í samræmi við heimsmarkmið 16.6 um skilvirkar og ábyrgar stofnanir og 11.3 um þátttöku íbúa í skipulagsmálum.*

Leiðir sem taka mið af mikilvægisgreiningu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna:

Engar leiðir settar fram sem tengjast mikilvægisgreiningu.

Leiðir Aðalskipulags Kópavogs 2012-2024 og tenging við heimsmarkmið:

- Samráð verði aukið við íbúa og aðra hagsmunaaðila *í samræmi við heimsmarkmið 11.3 um þátttöku íbúa í skipulagsmálum.*
- Kópavogur hvetji til og styðji við íbúalýðræði í öllum bæjarhlutum m.a. við gerð hverfisáætlana og í „Okkar Kópavogi“ *í samræmi við heimsmarkmið 11.3 um þátttöku íbúa í skipulagsmálum.*
- Þjónusta við íbúa verði bætt með aukinni rafrænni stjórnsýslu.
- Stjórnsýslustofnanir bæjarins setji sér markmið í umhverfismálum og sýni þannig gott for-dæmi.
- Unnið verði áfram eftir gæðakerfi Kópavogs *í samræmi við heimsmarkmið 16.6 um skilvirkar og ábyrgar stofnanir.*
- Stöðugt verði unnið að því að bæta aðgengi að upplýsingum og gögnum bæjarins.

Mælikvarðar

Í aðgerðaráætlun Kópavogsbæjar sem unnin er í kjölfar aðalskipulags er að finna yfirlit yfir þær aðgerðir og mælingar, sem bærinn mun fylgjast með, til að styðja við framfylgd aðalskipulags. Vegna markmiða og leiða varðandi samfélag verður fylgst reglulega með eftirfarandi mælikvörðum:

- *Fylgst verði með hlutfalli barna á leikskólaaldri sem sækja leikskóla í samræmi við heimsmarkmið 4.2.*
- *Meðalbiðtími í mánuðum eftir félagslegu húsnæði í samræmi við heimsmarkmið 10.2.*
- *Meðalbiðtími í dögum eftir hjúkrunarrýmum fyrir eldri borgara í samræmi við heimsmarkmið 11.1.*
- *Hlutfall íbúa sem hefur aðgengi að heilsugæslu í samræmi við heimsmarkmið 3.8.*
- *Dánartíðni af völdum áunninna sjúkdóma eða sjálfsvíga í samræmi við heimsmarkmið 3.4 (mælikvarðar 3.4.1 og 3.4.2).*
- *Hlutfall íbúa sem hreyfa sig eða stunda útivist reglulega í samræmi við heimsmarkmið 3.4.*
- *Stærð opinna svæða innan Kópavogs í samræmi við heimsmarkmið 11.7 (mælikvarði 11.7.1).*
- *Fjöldi skráðra slysa á opnum svæðum innan Kópavogs í samræmi við heimsmarkmið 11.7 (mælikvarði 11.7.2).*

9.9.2 Valkostir fyrir samfélag

Engir valkostir eru settir fram til samanburðar í grunnkaflanum um samfélag.

9.9.3 Heildarniðurstaða stefnu varðandi samfélag

Við rýni á stefnumótunum aðalskipulags, sem unnin var í kjölfar mikilvægisgreiningar Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna, kom í ljós að stefnumörkun Kópavogs til þessa hefur á margan hátt tekið mið

af þeim leiðarljósum sjálfbærni sem sett eru fram í heimsmarkmiðunum. Í mikilvægisgreiningu kom fram enn skarpari sýn sem fól í sér að framsetningu nýrra stefnumiða og sjálfbærnimælikvarða sem lagt er til að verði vaktadír til þess að fylgjast með því að stefnunni sé framfylgt. Stefnumið samfélags falla nú enn betur en áður að þeim umhverfisþáttum sem stefnan er borin saman við. Stefnumið, sem varða samfélag, taka til mjög fjölbreyttrar landnýtingar, helstu innviða sveitarfélagsins svo sem skóla, málefna aldraðra og málefna fatlaðra. Í mörgum þessara málaflokka eru í gildi sértækar stefnur sem ekki eru teknar til umfjöllunar í aðalskipulagi sem er fyrst og fremst stefnumótun um nýtingu lands til framtíðar. Í því ljósi eru stefnumið um aðgengi að skóla, aðgengi að íþróttum og útivist og stærð skólasvæða til þess fallin að hafa jákvæð áhrif á samfélag sem og andrúmsloft, að því marki að hægt er að draga úr notkun einkabíls með því að hafa vegalengdir stuttar innan hverfis og eins að boðið sé áfram upp á framhaldsnám innan Kópavogs. Í aðalskipulagi eru sett fram ný markmið um lýðheilsu í samræmi við Heimsmarkmið Sameinuðu Þjóðanna og landskipulagsstefnu. Horft er til þess að gætt verði að því við skipulag byggðar að skapa einnig umhverfi sem hvetur til aukinnar hreyfingar og útivistar og aðgengi að opnum svæðum verði tryggt fyrir alla hópa.

9.10 Heildarniðurstaða og samlegðaráhrif

Líkleg áhrif Aðalskipulags Kópavogs eru á heildina litið jákvæð á samfélag bæjarins en gert er ráð fyrir fjölbreyttu framboði íbúðarhúsnæðis og atvinnutækifæra, styrkingu miðsvæða og þéttingu byggðar með skilgreindum þróunarsvæðum. Að mestu er stefnt að uppbyggingu „innávið“ með skilgreiningu á þróunarsvæðum þó að einnig verði boðið upp á valkosti í útjaðri byggðar með tengingu í útivistarsvæði.

Almennt dregur þétting byggðar úr losun gróðurhúsalofttegunda vegna styttri vegalengda og mögulega breyttu vali á ferðamáta. Með blöndum byggðar eru tengsl atvinnusvæða og íbúða-byggðar styrkt. Sömu áhrif hafa fjölbreytni í samgöngum og aukin hlutdeild almenningsgangna og þá einkum með uppbyggingu Borgarlínu, og fjölgun hjólandi og gangandi vegfarenda í umferðinni. Almennt mun aukin hlutdeild vistvænna ferðamáta hafa jákvæð áhrif á lýðheilsu íbúa.

Stefnt er að áframhaldandi uppbyggingu í svæðiskjarnanum í Smáranum. Fyrirhuguð verslunar- og þjónustusvæði, miðsvæði og starfsemi þar eru nokkuð umfangsmikil miðað við væntanlegan íbúafjölda í Kópavogi. En horft er í þessu samhengi til miðlægrar staðsetningar Kópavogs á höfuðborgarsvæðinu og á möguleika á uppbyggingu m.t.t. hennar. Þetta getur leitt af sér talsverða atvinnutengda umferð til Kópavogs frá nágrennasveitarfélögum.

Stefnumótunin og aðalskipulagsvinnan sýna mikinn vilja til að styrkja og efla sveitarfélagið á mörgum sviðum og leitast er við að samþætta umhverfisvernd nýtingu auðlinda og tækifæra á sviði atvinnu og samgangna. Umhverfismat Aðalskipulags Kópavogs 2019-2040 samfara innleiðingu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna í stefnumörkun skipulagsins með mikilvægisgreiningu, er liður í að aðalskipulag Kópavogs stuðli að sjálfbærri þróun í samræmi við markmið 1. gr. laga um umhverfismat áætlana nr. 105/2006.

9.11 Vöktun og mælingar

Kópavogsbær í samvinnu við heilbrigðiseftirlit, Náttúrustofu Kópavogs og fleiri aðila hafa um langt skeið staðið fyrir vöktun á ýmsum umhverfisþáttum innan sveitarfélagsins. Ýmist er um að ræða viðvarandi vöktun, s.s. á loftmengun en einnig annars konar mælingar sem gerð er grein fyrir í sérstökum skýrslum. Með innleiðingu Heimsmarkmiða Sameinuðu Þjóðanna hefur Kópavogur stigið enn markvissari skref til að vakta sjálfbærniframmistöðu sveitarfélagsins. Í umhverfismati aðalskipulags var farin sú leið að tengja þá mælikvarða sem Kópavogur hefur þróað markmiðum aðalskipulags og tilgreina þá mælikvarða í lok hvers kafla með tilvísun í aðgerðaráætlun Kópavogsbæjar sem unnin verður í kjölfar aðalskipulags.

9.12 Framkvæmdir sem eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda

Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 skal meta umhverfisáhrif þeirra framkvæmda sem taldar eru geta haft í för með sér umtalsverð áhrif á umhverfið, s.s. lífríki, vatn, loft, jarðmyndanir, landslag, minjar og mannlíf. Mat á umhverfisáhrifum skal vera fastur liður í gerð skipulagsáætlna og óheimilt er að veita leyfi til framkvæmda sem löggin ná til, hefja framkvæmdir eða staðfesta skipulagsáætlanir samkvæmt skipulagslögum nema ákvæða þeirra hafi verið gætt.

Í skipulagsáætlun skal gera grein fyrir þeim framkvæmdum sem fyrirhugaðar eru og háðar mati á umhverfisáhrifum. Ennfremur skal koma fram hvort mat á umhverfisáhrifum hafi þegar farið fram á einstökum fyrirhuguðum framkvæmdum og greina frá niðurstöðum þess.

Framkvæmdir sem stefnumörkun er sett um í aðalskipulagi og háðar eru mati á umhverfisáhrifum eru eftirfarandi:

- Tenging Glaðheima og Smáralindar yfir Reykjanesbraut.
- Skógrækt í upplandi Kópavogs.
- Lagning sporbrautar milli Keflavíkurflugvallar og höfuðborgarsvæðisins.
- Lyklafellslína 1, Ísallína ásamt niðurrífi Hamraneslínu 1 og 2 og Ísallínu 1 og 2. Tillaga að matsáætlun, nóvember 2020. Landsnet.
- Suðurlandsvegur. Tvöföldun og breyting á gatnamótum.
- Tenging frá Arnarnesvegi til suðausturs í Garðabæ.
- Tenging undir Hafnarfjarðarveg að Fífuhammsvegi.

9.13 Samráð og kynning

Sjá umfjöllun um samráð og kynningu í kafla 1.4 í greinargerð um skipulagsferlið og samráð og í viðauka 2 um niðurstöður mikilvægisgreiningar.

9.14 Fylgiskjal; Áhættumat vegna áhrifa loftslagsbreytinga

Mikilvægt er að auka viðnámsþrótt skipulags til þess að geta tekist á við áhrif loftslagsbreytinga. Skýrsla vísindanefndar um loftslagsbreytingar var gefin út í maí 2018 þar sem farið er ítarlega yfir áhrif loftslagsbreytinga á Íslandi. Þar kemur fram að helstu áhættuþættir loftslagsbreytinga eru hækkun á yfirborði sjávar, aukin úrkomuákefð og flóð, aukin tíðni ofsaveðurs og breytingar á lífríki í sjó og á landi. Til þess að tryggja að skipulag og svæði geti brugðist við og staðið af sér yfirvofandi breytingar er mikilvægt að framkvæmt sé áhættumat fyrir svæði til þess að meta hvort bregðast þurfi við á skipulagsstigi.

9.14.1 Leiðbeiningar við gerð áhættumats

Greining áhættuþátta

1. Fara skal yfir aðgengilegar upplýsingar fyrir svæðið frá sveitarfélagi og stofnunum til þess að öðlast skilning á hugsanlegum áhrifum loftslagsbreytinga á skipulagssvæði.
2. Kortleggja mögulega áhættuþætti. Samkvæmt skýrslu vísindanefndar er dæmi um áhættuþætti: Hækkun á yfirborði sjávar, aukin úrkomuákefð og flóð, aukin tíðni ofsaveðurs og breytingar á lífríki í sjó og á landi.
3. Leggja skal mat á umfang áhættuþátta innan skipulagssvæðis og hvaða áhrif þessi atriði kunna að hafa á skipulagssvæðið og möguleg neikvæð áhrif.

Mat á umfangi

1. Skilgreina skal umfang áhættuþátta á skipulagssvæði og meta líkur á válegum atburðum. Skilgreina þarf því atburði eftir líkum á því að þeir verði og þeim áhrifum, því tjóni, sem kann að verða vegna atburðar.

	Litlar líkur	Meðal líkur	Miklar líkur
Lítill áhrif	■	■	■
Meðal áhrif	■	■	■
Mikil áhrif	■	■	■

Mat á aðgerðum

1. Í þeim tilfellum þar sem áhætta er mikil, þ.e. að miklar líkur eru á atburði og áhrif hans verða mikil er talað um veruleg neikvæð áhrif vegna loftslagsbreytinga og mikilvægt að grípa til aðgerða til þess að lágmarka þau áhrif.
2. Í þeim tilfellum þar sem áhætta er miðlungs, appelsínugult svæði, er áhætta þolanleg en huga ætti að aðgerðum til að minnka áhættuna eða eftirliti til að lágmarka neikvæð áhrif.
3. Aðgerðir til þess að lágmarka áhrif geta falist í því að nýta sér eiginleika náttúrunnar, s.s. með því að innleiða blágrænar ofanvatnslausnir þar sem að talin er vera flóðahætta, eða þá nýta sér tæknilausnir, s.s. byggingu varnargarða.

Kópavogsbær